

savaş yolu

15

HAFTALIK GAZETE

1 Haziran 197 Cuma

Yıl : 1 10 TL.

**Gerçekçi çözüm
işçi sınıfının
ellerindedir !**

TÜSTAV

Türkiye Komünist Partisi'ne özgürlük!

Düşünce özgürlüğü, örgütlenme özgürlüğünden ayrılmaz

GEÇTİĞİMİZ hafta, İstanbul Sıkıyönetim Askeri Mahkemesi, TKP'nin 142. maddesinin Anayasaya aykırılığı iddiasını ciddi bularak bu maddenin iptali için Anayasa Mahkemesine dava açılmasına oy birliği ile karar verdi. Bu karar, Türkiye halkından düşünce ve örgütlenme özgürlüğünü sakınan, işçi sınıfımıza, hal kımızda bu özgürlüğü çok gören tüm gerici çevreler üzerinde çok tesiri yaptı ve abanın altından göstermeye alışkın oldukları sopa, bu defa kendi kafalarına indi.

İstanbul Sıkıyönetim mahkemesinin baktığı Günce yayınına sahibi Abdurrahman Kılıç hakkında Lenin'in bir kitabını yayınladığı için 142. maddenin açılması olan dava dosyası, aslında İstanbul 4. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından, Sıkıyönetim Mahkemesine gönderilmişti. Duruşmaya katılan avukat Turgut Arın ve Turgut Kazan 142. maddenin Anayasaya aykırı olduğunu belirten uzun bir savunma dilekçesini yayınladı. Verildi. Bu dilekcede 142. maddenin fasit kökeni, birdeki hukuk dışı uygulamaları ve Anayasa Mahkemesinin, daha önce İstanbul 2. Ağır Ceza Mahkemesinin talebi karşısında aldığı kararın yanıtı olarak anlatılıyor. «142. maddede Anayasaya aykırılığı sorunu»na varılıyor ve yeniden Anayasa Mahkemesine gönderilmesinin yolunun açık olduğu bildiriliyor.

Sıkıyönetim Askeri Savcısı Yüzbaşı Turgut Gözen, «Cumhuriyetin önemli niteliklerinden biri olan demokrasinin, düşüncenin sınırlanmaması esasına dayandığını. Anayasanın 26 ve 31 maddelerinin düşünce ve bilimi iliyişin özgürlüğüne hiçbir sınırlama getirmedikleri» bildirerek sanık avukatlarının talebine katıldı. Başkan Deniz Güvenlik Kademeli Albay Sücaattin Atakan, «Yeterli Yargı Almay Levazı Ağır, Yargı Östegmen Kazım Özkand oluşan yargıcair kurulu 142. maddenin Anayasanın 2, 4, 11, 12, 20, 21 ve 33. maddelerine aykırı olduğu bu hükümleri savunmayı ciddi buldu ve konunun Anayasa Mahkemesine gönderilmesini kararlaştırdı.

Tam konuyu kapamış sayarken, birden umulmadık yerden gelen bu karar, özellikle Demirel'i öfkelen kurturdu. Demirel «Türkiye'de komünizm ve Komünist Partisi serbest bırakılrsa, kanlı terörün önünü alınmayacağı» gibi, artık tutarsızlığı herkesin gördüğü saamcılıkları tekrarladi.

İstanbul Sıkıyönetim Askeri Mahkemesine böyle bir ka-

rar aldırılan etken neydi? Demirel'in iddia ettiği gibi esgüdümlü, yani Hükümet baskı ları mı? Aksine, bu ortamda, böyle bir konuda hükümetin ne kadar çekingen olduğu, başına bu sorunu almaya hiç niyeti bulunmadığı

141 ve 142. maddeler yine Türkiye'nin ve dünya ilerici güçlerinin gündeminde

bilinen bir gerçektir.

Gerçek daha önce 2. Ağır Ceza Mahkemesinin, gerekçe İstanbul Sıkıyönetim Askeri Mahkemesinin benzer kararları Türkiye'de demokrasi güçlerinin savaşımının ulaştığı boyutlarla açıklanmadı. Bugün artık Türkiye'de 141 ve 142. maddelerin ceza yasaında bulunmasının bir ayıp olduğu düşüncesi giderek yaygınlaşmıştır. Burada, Türkiye komünistlerinin, Türkiye'de demokratları her

türü ve özellikle Türkiye işçi sınıfının politik çelişiminin kararlı, özerk çalışmasının buna biricelidir ve büyüktür. Bunun Türkiye'de, bir avuç gerici fasit çevre hariç, düşünce ve örgütlenme özgürlüğünden kendi vurgunları, sömürleri adına korkanlar hariç, 141 ve 142. maddeler kafalarda çoktan asılmıştır. hukuksal olarak da asılmasının zamanı gelmiştir.

ABD Komünist Partisinin ÜRÜN'e Mesajı

ABD Komünist Partisi Genel Sekreteri Gus Hall ve Ulusal Başkan Henry Winston'un imzalarını taşıyan bir mesaj Ürün yayınevine ulaştı. ABD Komünist Partisi Ürüne şöyle sesleniyor:

«Sevdiğiniz Yoldaşlar: ABD Komünist Partisi olarak Partinin ve halkımızın çıkarları uğruna savaşım haklarımızın sağlanması ve korunması yolundaki et-

kinliklerimizde, desteğimizi ve dayanışmamızı belirtiriz.

Bugün, Başbakan Ecevit'e bir protesto göndermiş bulunuyoruz. Partimize ve basınıma yoluyla, kamuoyuna, özgürce çalışma hakkımızın tecavüzü uğramasına karşı savaşımımızı anlatlık.

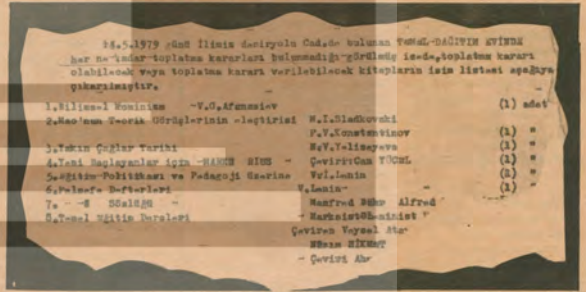
Başbakan Ecevit'e gönderdiğimiz protesto mektubunun örneği iliştiçdir.

Sıcak dostluğumuzla kucaklarız.

ABD Komünist Partisi'nin Başbakan Bülent Ecevit'e gönderdiği telegrafla ise, TKP Programı davasından söz edilmekte ve fasizm benzeri bu türden baskılara, Türkiye Komünist Partisi üzerindekine benzer protestolar edilmekte, bu türden davaların sona erdirilmesi ve TKP'ye özgürlük tanınması istenmektedir.

Yasadışı örnek bir utanç belgesi!

- TOPLATMA KARARI OLMAYAN 884 KİTABA «TOPLATMA KARARI VERİLEBİLİR» GEREKÇİSİYLE EL KONDU.
- YAYINLAR ÜZERİNDEKİ ANTİDEMOKRATİK VE YASA DIŞI BASKILAR, SON GÜNLERDE TEMEL DAĞITIM ÜZERİNDE YOĞUNLAŞTI...

KOCEALI BÜROSU BASKINI
Temel Dağıtım üzerindeki baskıların en yasa dışı ve acıı zamanda en düşündürücü olanı 14 Mayıs günü Kocaeli bürosuna yapılan baskıdır

Oraya gitti Vali İbrahim Vuralın emriyle hareket ettirilmi soylenen polisler, büro sorumlusu Adil Çömert'i gözaltına alırken 13 bini aşkın kitabın bulunduğu dağıtım bürosunu da mühürlediler. Kitapları kum kamyonlarına doldurup götürdüler. Polisler için yasal olduğunu göstermek için bir de tutanak tutular. İşin asıl anti demokratik ve düşündürücü yanı, bu tutanakta görüldü, kupa'dır verdiğimiz bu

sanakda yasaklanmamış 884 kitabın «Hakkında toplatma kararı verilmiştir» gerekçesiyle götürüldüğü yazıldı. Tutanakta her ne kadar toplatma kararı verilmişse de, verilebilmiş deniyor. Durum Temel Dağıtım yetkililerine, Başbakanlığa, İçişleri ve Kültür Bakanlıklarına bildirildi. Kocaeli Valisi, Emniyet Müdürü ve İl Şube Müdürüne de birer telegraf gönderilerek, tutuklanar

büro sorumlusunun derhal serbest bırakılması, kitapların lade edilmesi istendi. aksi halde yargı yoluna başvurulacağı ve kendilerinin sorumlu tutulacağı belirtildi. Kocaeli Valiliği, gösterilen tepki karşısında gerisini ve Temel Dağıtım Kocaeli sorumlusunun 26 Mayıs günü serbest bırakılmasını sağladı. Ama kitaplar hala tutuk, hem de 142 maddeye göre bile suçlulukları ispat edilmişken.

CHP'ye karşı ilkeli tavır

● Kurultayın
karmaşasında
tüm delegeler
artık yediler
liderlerin
etkisinin hayli
azaldığını
gördüler

CHP'nin 24. Kurultayı sona erdi. CHP'li ler kadar Türkiye ilerletici güçlerinin de ilgiyle izledikleri Kurultay'ın sonucu, ilk bakışta, «Eski hanım İsmail» diye atıf edilse de parti içindeki sol kanadın kendisini topa taşıyıp açığa «Sol Kanat» adı altında ortaya çıkması yönüyle, olumlu ve ileri bir adımı haber verdi.

CHP 24. Kurultaya 17 aylık bir Hükümet döneminin tüm yıpranmışlığıyla geldi. Bu yıpranmışlıkta, sık sık tekrarlanan ve bir özer olarak kullanılan «MC'den devralmış kötü miras» kadar, sağ sosyal demokrat liderlik altında, CHP'nin giderek emekçi yığınlardan kopmasını ve tekelere yaslanmasının büyük payı vardı.

Gerçekten de 1979'un CHP'li, 1973 seçimlerinin, halklığı, demokratlığı ağır basan, beklentileri arasında etkelleri kusatmasının da bulunduğu, tutarıntı antisifasit görünümünde, kendi dışındaki sol'a arastına asılmamış duvarlar koymuş CHP'nden oldukça farklıdır. Bu fark, tüm benzeri partilerde görünen sağ sosyal demokrat ve sol sosyal demokrat kanat - lardan sağ liderliğin ağır basması farkıdır. Bugün CHP, emekçi yığınların gözünde, baş - döndürücü bir hızla umutlan olma niteliğini yitirmekteydi. Ve yine CHP, bir türlü doğru teşhis edemediği faşizm olgusu karşısında da, faşizmi (yani anarşi ve terörü) zeminen tek kousu olan kendi dışındaki sol'a, özellikle işçi sınıfının çizgisinde yürüten sol'a gücber - lili kurmak yerine, kendi dışındaki sol'a büsbütün dışlama eğilimleri içine girmiş; sağ - zında demokratiklikte bağdasanmayaacak bir se - kilded antikomünist bir çizgi benimsemiş, bu - nun sonucunda da faşizm karşısında kendisi çaresiz kaldığı gibi, antisifasit cepheyi de zaafa uğratmıştır.

24. Kurultay, yer yer olumlu notlar taşısa da, sonuçlarıyla ve bir bütün olarak bu geriy e doğru sayma çizgisine, bu tarihsel yanlışlarla çözümlenememiş, sağ sosyal demokrat il - derlik - biraz daha yıpranmış olarak Kurul - tay'dan yine galip çıkmıştır. Hem de görin - diği kadarıyla sağ çizgisine bir düzeltme ge - getirmeye hiç niyeti olmadan...

Türkiye işçi sınıfının politik hareketinin, CHP'ye karşı tavır her zaman ilkel olmuştur. Onu, AP ile MHP ile bir tutan, içindeki de - mokratik kanat ve eğilimi, antisifasit özlü, ulu - sal burjuvazi ve ilerletici küçük burjuva etmen - lerini görmezlikten gelen sol sapa çizgisine düşülmesi, ama bu ilkel politikayı kavra - mayan bazılarımla itidil ettiği gibi, onun hiç bir zaman CHP'ye bağlanmamış onun snifsal özlü gözden hiçbir zaman kaçırılmamıştır. İşçi sınıfının politik gücü, CHP içindeki ilerletici, demokrat, antisifasit, sol kişi ve kanatlarla her zaman en geniş güçbirliğine hamz olmuştur göstermiş, bunun örneklerini vermiş, sosyal demokrasinin ulaşacağı sağ kanadına karşı savasını hiç unutmamıştır... CHP - nin olasılığınca sola, emekçi yığınların yanın - da çekilip, sağ sosyal demokrat liderliğin te - kelleri yaslanma politikasının yanlışlığını gösterilmiş, bu politika da sağ liderliğin yal - nız kalmasının sağlanması için, çok yönlü sa - vasım yürütülmüştür.

İşçi sınıfı açısından, bugün de durum ay - nıdır. CHP'nin ilerletici, demokrat gücü, ulusal demokratik cephe içinde yerlerini alacaklar - dır.

Sabırsızlık, umutsuzluk küçük burjuva se - rüvençlerinin işidir. Bağlaşıklık politikaları - nın gerektirdiği doğru taktik ödünçlük ve devlet ile işçi sınıfına vergiler. Türkiye işçi sınıfının politik hareketi bu yolda yürümekte - dir.

CHP 24. KURULTAYI'NIN ARDINDAN...

Sol kanal umut verdi

CHP Kurultayı, lider Ecevit'in istediği ve hesapladığı gibi sona erdi. Oysa CHP'nin emekçi tabanı, yığınları, Kurultay'ın, 1973 seçim - lerinde kendilerine «umut» olarak gösterilen bir çizgiye dönüşü simge - lemelerini, «bu düzen değişmelidir» diyenlerini, düzenin kendilerini na - sıl değiştirdiğini görmelerini istli - yorlardı.

24. Kurultay, CHP'nin en kaval - gılı görüşülüp geçen toplantılarından biri oldu. Kurultaya ve Ku - rultay'ın hemen öncesindeki Gençlik ve Kadın Kurultay'larına son derece elektrikli bir hava egemen oldu. Kafa, göz yarıldı. Bu elektrikli hava, Parti içinde büyük huzur - suzlukların bulunduğu gösteri - yordu. Ama bu huzursuzluk, ne Ku - rultay'ın üç gününe, ne de sonuç - larına, Parti içinde gerçek bir ide olojik savaşım, netleşmiş bir çizgi savaşımı olarak yansımamış.

Gençlik Kurultayında sol ka - nadın daha bir netlikte ortaya çı - kıp her türlü engelleme, kavga ve gürlütlüye rağmen seçimler kazan - ması, bir de Büyük Kurultay'da, bu güne kadar daha dağıntık görünen sol parlamenter ve delegelerin bel - li bir biçimlenme ve toplanması göstermelerine dışında, son 30 ter - cihler ve çizgiler değildi. Genel Mer - kez ekibine karşı, kişiler etrafında kümelenmiş farklı ekiblerin kavga sı görüldü.

MUHALEFET GRUPLARININ DURUMU

24. Kurultay'da, Ecevit liderli - ğindeki Genel Merkez'e karşı, baş - lıca üç muhalefet grubundan söz edilebilirli: Topuzcular, Baykale - lar ve sol... Bunlardan Topuzculu - ru ve Baykalcılar ilkel ve ideoloj - yel çevresinde değil, kişiler etraf - ında, daha da çok «memnunluy - stelik konular» etrafında toplan - dıklarının en güzel belirtisi anıtlık ları adlandı.

Topuzcular'ın aslında, Genel Merkezden de daha sağ bir çizgi buldukları, antikomünizm teme - li üzerinde davranışları bilinilyor - du. Baykalcılar daha demokrat gö - rünüyorlar ancak onlar da, solcu görünmemeye dikkat ediyorlardı. Bu yüzden ne zamandır parti için - deki sollarla ilişkiler bile kaçını - yorlardı. Sol kanat ise, bugüne kadar tabana kendisini anlatma olanağı bulamamıştı. Toparılan - ları, birlikte hareket etmeye başla - maları oldukça yeniydi ve 1978'lere dayanıyordu. Bununla birlikte, Ku - rultay'ın 280 delegesinde delege geti - rebilmişlerdi. Kurultay'ın en ilkel, çizgisi belirli muhalefet grubunun sağ kanat olduğu söylenebilir.

CHP'nin 24. Kurultayı, bildiği gibi Ecevit ve çevresinin istediği, planladığı gibi sona erdi. Yönetim de hemen hiç bir önemli nitel e - ğişiklik olmadı. Bu sonuç, daha Ku - rultay öncesinde ve Kurultay'ın ilk günü, muhalefetin üç kanadının da üzerinde anlaşılacağı tüzük de - ğişikliği önerisinin Ecevit'in her türlü ağırbaşım koymasıyla, deleg e - leri her yönden etkilemesiyle, red - dedilmesiinden sonra, belli oldu.

Ecevit ve sağ sosyal demokrat yönetim tüzük değişikliğine, öne - ren geniş Parti Meclisinde muha - lefetten de çok sayıda kimsenin yer alabileceği kuşkusuna karşı dur - du. Böylece Kurultay'da, Partinin önemli sorunlarının, örneğin sağ - kamaşının tartışılması yerine tüz - ük tartışması ön plana geçti. Bu da sağ kanat liderliğin aşında çok işine geliyordu.

MUHALEFETİN BAŞARISIZLIĞI SOL KANADIN BAŞARISI

Genel Merkezelerin Kurultay'd an galip çıkmalarının başlıca ne - denlerinden biri de, belli başlı üç muhalefet kanadının, yönetim so - rununda ortak hareket edebilecek nitelikte olmamalarıydı. Sol kana - dın, sağ sosyal demokratlarla ittifak yapamayacağı ortadaydı ve ilkel ol - dukları doğrudur. Ortak muhalefet, ancak tüzük değişikliklerinin red - dine kadar sınırlıdır. İlk günün ge - nesine, muhalefetin vardığı ortak ka - rar liste çıkarmak oldu. Bu ka - rarın alınmasında sol kanat büyük rol oynadı. Denebilir ki, 24. Kurul - tayda kendi ilkelini çerçevesinde en başarılı ve tutarlı, bu yüzden de ce - şitli grupların tabanlarını da etki - leyebilen kanat sol oldu. Sol ka - nadın kongre sözcüleri Metin Tü - zün, Süleyman Genç ve Bertağul Çınay, konuşmalarında, solun tutu

munu büyük bir açıklıkla dile ge - tirdiler. Gruplarının sandalye sa - vasımında olmadığını, amaçlarının - Parti programını işler hale getir - me olduğunu, partinin kitlelerden ve kendi dışındaki soldan kopma - ması gereğini vurguladılar. Kulis - lerde de hükümetin ve sağ yöneti - min hatalarını en geniş delege yi - ğinlarına anlatmayı, yeni bir bilinç sızmasını getirmeyi başardılar. Ü - stüne de, küçük yönetim hesapları ugruna haklarını çizemediler. Örneğin Metin Tüzün, Ecevit'in liste - ye girme önerisini bu konuda gr u - larının kararı olduğu gerekçesiyle reddetti.

Yeni yönetim kurulunun yapı - sı, çizgi olarak değışmedi. Eski yön - etimden 9 kişi yerinde kalırken, yeni 11 kişi girdi. Bunların ortak niteliği Genel Başkan'a kayıtsız bağ - lılık ve sağda yer almalarıydı. Yeni yönetimden demokrat yapıdaki iki yönetim kurulu üyesi yine Uğur Alacakaptan ve Hayrettin Uysal olarak kalıyordu.

Katılan 1974 delegeden 1347'si nin oy kullandığı ve 1218 oyun Ece vit'e verildiği Kurultay, ilk ba - kışta Lider'in istediği gibi bittir - di. Ama en küçük bir demokratik kazanımı bile işi değerlendirmeyen bilene, bilmesi gereken demokrasit güçleri için CHP 24. Kurultayında önemli adımlar da atıldı. Sol ka - nadın ilkel biçimde ortaya çık - ması bu adımlardan biridir. San - dalye kavgalarının, işke muha - lefetin artık parti tabanını kan - daramadığı, «yıldız» liderlerin et - kistinin hayli azaldığı, kişilere bağ - lanam umutlularla için yürütme e - yeceli de, bu Kurultay'da, kafala - ra henüz soru işaretleri biçiminde bile olsa, kazandı. Önümüzdeki gün - lerde CHP işi geliştirmelerde 24. Ku - rultay'ın izleri mutlaka görüle - cektir.

● MHP'li iş müfettişleri irade beyanında işçilere TKP'li olup olmadıklarını sordu

MKE'de yetki faşistlere nasıl verildi?

MKE Kurumuna bağlı Kırıkkale ve An kara'da kurulu 15 fabrikada, seçtiğimiz günlerde irade beyanı yapıldı. DISK'e bağlı Maden-İş Kırıkkale ve Ankara'da kurulu altı işyerinde gündüzi irade beyanında 1010 oy adı Türk-İş'e bağlı MHP yanlısı Türk-Metal 15 işyerinde yaklaşık 7 bin 800, yeni metal ise 3 bin 300 oy aldılar. Faşistlerin, MC döneminde yerleştikleri, yönetim kademelerinde görev aldıkları, karargahlar kurdukları işyerlerinde bu sonucun elde edilmesinde CHP ayrılmış hükümetin çalışma bakanlığı etkin rol oynadı.

SİYASETİN KÖŞULLERİ VE FAŞİST İŞ MÜFETTİŞLERİ

Faşist yöneticilerin baskın ve sükünetim koşulları altında yapılan irade beyanında genellikle gerici iş müfettişlerinin görevlendirildiği görüldü. Irade beyanında görevlendirilenler arasında Ayhan Semih Çangıveren'in de bulunduğu bildirildi.

Gazi Fişek, Gaz Maske, Kayas Kapsul ve İmla, Makina Sanayi Müessesesi, İnşaat ve Kazın Makinaları, Tekstil Makinaları, Hurdta Tedarik Şantiyesi, Genel Müdürlük, Mühimmat, Pirinç Silah ve

Tüfek, Çelik, Çelik Çekme Boru, Top, Bölge Müdürlüğü işyerlerinde yapılan irade beyanında bazı iş müfettişleri partisi üyesi olup olmadıklarını yolunda sorular sordular. Yönetmeliklere aykırı olmasına karşın kelime oyunları yapılarak işçilere «hangi sen dika adına adlat kesildin», «daha önce hangi sendikada üye olduğun» yolunda sorular soruldu.

İŞ MÜFETTİŞLERİNİN RAPORLARI ÇIĞINDI

Toplu sözleşme süresinin bitmesinden sonra DISK'e bağlı Türkiye Maden-İş, Türk-İş'e bağlı Türk-Metal ve bağımsız Yeni Metal sendikaları 1 Aralık 1978 tarihinde toplu sözleşme yapma yetkisi için Bölge Çalışma Müdür-lüğüne başvurular, iş müfettişleri yaptıkları incelemelerde Gazi Fişek, Gaz Maske, Kayas Kapsul ve İmla, Çelik Çekme Boru ile Silah ve Tüfek fabrikalarında Maden-İş'in dışında hiç bir sendika nın yetkili kimayacağına bildiren birer rapor hazırladılar. Raporlarda Türk-Metal ve Yeni Metal'in sahte üye fişleri kullandığını sahtandığı bildirildi. Çalışma Bakanlığı yetkilileri iş müfettişlerince hazırlanan bu

KIRIKKALELİ KADINLAR İMALATI HARBİYE KADINLARININ İZİNDE

İstanbul Sükünetim Komutanlığı - nin Merkez Şubesini kapatması üzerine tüm yurttaiki şubeleri de kapatılmış sayılan İleri Kadınlar Derneği'nin Kırıkkale şubesi, kapatma kararından önce 29 Nisan'da yaptığı Birinci Olağan Genel Kurulunda, Kırıkkale'deki kadınların İmalatı Harbiye İşçisi Kadınlarının geleceğini yasattıklarını gösterdi.

Kongreye çok sayıda Kırıkkale'li İleri, emeçli, işçi kadın ve genç kız katıldı.

Çocukların folklor oyunları oynadıkları, üyelerin el emeklerini sergiledikleri ve dernek yararına sattıkları kongrede, seçimler sonucunda şube başkanlığına Hülya Taşarın getirildi.

İKD Kırıkkale kongresinde bir dizi karar alındı. Bu kararlar arasında, anti-demokratik yasaların, 141-142 ile savasım, NATO'dan çıkılması, kadınların eğitiminde devlete sağlanması, silahlanmaya karşı savaşım, Uluslararası Çocuk Yılı'nın Kırıkkale'de de kutlanması da yer alıyor.

raporları, yasalara karşın kabul etmedi. Gerici çevrelerin simit ve kitle sendikacılığının işyerlerinde hakim kılınmaması için çıkardıkları paygıraları soruşturma komisyonu yaparak iş müfettişlerini baskı yaptı. Ankara İş Müfettişleri Grup Başkanı Hasan Baykan'ın görevden alınarak yerine MC döneminde grup başkanlığı yapan Ener Köprülü'yu getirdi. Köprülü'li iş olarak daha önce hazırlanan raporları yapılandırılan yeni raporlar hazırlattı. Irade beyanı sırasında da Gazi Fişek Fabrikasında Maden-İş'in üye fişlerinin bu-

lanmadığı yolunda düzmece bir rapor yazdı. Bu rapora dayanarak çok sayıda Maden-İş üyesinin iradesine başvurulmuştu. MKE emeçlileri irade beyanı öncesi toplu bir halde Çalışma Bakanlığı Müsteşarı Çetin Ziyalan'ı ziyaret ettiler. Bu koşullar altında yapılacak irade beyanının işçilerin gerçek seçimini göstermeyeceğini söylediler. Ziyalan işçilere «Siz şu TKP'isinden vazgeçin» dedi. MKE emeçlileri kendilerinin CHP kurultayı delegeleri olduklarını hatırlattılar. Ankara'da 19 demokratik

kuruluş sendikalar ortak bir bildiri yayınladılar. MKE'de irade beyanı yoluna gidilmemesi karşı çıktılar. Kosulların buna elverişli olmadığını bildirdiler.

Sınıf ve kitle sendikacılığının KİT'lere ve özellikle MKE kurumuna bağlı işyerlerinde girmemesi için büyük çaba gösterildi. Fabrikalarda Maden-İş üyeleri saldırgan ugradı, kurgunlandı. Faşistlerin bu saldırılarına CHP sağı kanadı, Çalışma Bakanlığı yöneticileri yardımçı oldular. MC döneminde yerleştiren hiç bir faşist görevinden alınmadı. Polis, fabrika yöneticileriyle sıkı ilişkiler içinde bulunan silahlı faşistler fabrikalarda yatıp kalktılar. Gazi Fişek fabrikasında «Esr Türkleri Kurtarına Ordusu» adı faşist örgütünü üyeleri olduklarını söylemekten çekinmeyen işçilerin bulunduğu tüm işçiler tarafından görüldü.

Bu durum Başbakanca, CHP Milletvekillerine iletildi. Çalışma Bakanı ile görüşmeler yapıldı. Ancak hiç bir sonuç çıkmadı.

Maden-İş Sendikası 2. Bölge Temsilciliği yetkilileri irade beyanının yasalı olmadığını belirterek yasal organlarına başvuracaklarını bildirdiler. Sendika yetkilileri kadroların korunacağını, faşist odakların fabrikalardan sökülüp atılacağını söylediler.

Bahir Ersoy'un istifası istendi

CHP'nin 24. Büyük Kurultayı bu partinin tabanında sağlıklı, diri, demokratik korumaya kararlı üyelerin bulunduğunu da ortaya koydu. MKE ve diğer kamu kuruluşlarında, son zamanlarda, maoculara kolkoza gericilerin, faşistlerin geç kazanaması, buna karşılık sınıf sendikalarının gerilemesi için çaba gösteren Çalışma Bakanı Bahir Ersoy, bu Kurultay'da demokrat delegelerin, işçi delegelerin boy hedefi haline geldi. Ersoy, MKE'deki tutumunu nedeniyne protesto etti. CHP Genel Sekreteri Mustafa Üstündağ, Bahir Ersoy'dan bu tutumunu değiştirmesini istediğini, ancak her defasında, Çalışma Bakanım istifa tehdidiyle karşılarına çıktığını, hatta bunun üzerine «İstifa et» dediklerini söyledi Üstündağ, «Ersoy istifa da etmem» bildiğini okudu» dedi.

CHP Kurultayı'nın ikinci gününü geçen bu tartışmaya, üçüncü gün, salonda «Bahir Ersoy 15 bin MKE işçisini faşistlere sattı» pankartına doluşturulmuştu. Çok sayıda delegeler, Divan Başkanlığına, Bahir Ersoy'un bakanlıktan istifası yolunda bir önerge vermişlerdi. CHP tabanından yükselen, faşizme karşı işçi sınıfından yana bu sağlıklı parti somutlaşan bu karar önersinde özetleye yeni deniyor: «Partimizin işçi hareketi için de gelişip güçlenmesinde sendikaların büyük bir önemi vardır. Sendikalar hareket son zamanlarda olumsuz gelişmelere sanne olmakta, gerici ve faşist sendikacılığın tüm den ortadan kaldıracağı yerde yeni mevziler kazandığı görülmektedir. Partimizin üyelerinin böyleleri bir yanlış gelişmeye karşı elden ge-

len çabayı göstermeleri, sendikal hareketleri derliye doğru yola almalarına çalışmaları doğal görevleri arasında sayılmalıdır. Hal böyle olmasın rağmen Çalışma Bakanı Bahir Ersoy şu yetki olarak işçileri sendikacılığın karşısında yer almasını, özellikle büyük kamu kuruluşlarında gerici ve faşist sendikaların yetki almamasını sağlamak için yoğun çabaları görmüştür. Bu hareketlerle, işçi sınıfına, partimize hiç bir yararlı çalışma yapılmadığı, tute tersine gerici ve faşist güçlere yardımcı olduğu açıkça ortaya çıkmış olan Çalışma Bakanı Bahir Ersoy'un bu görevinden derhal ayrılmış için 24. Genel Kurulumuzun karar alınmasını saygılarımızla öneririz.»

Gerçekçi çıkış yolu

1. Aşağıdaki maddeler, Türkiye Cumhuriyeti'nin ekonomik ve sosyal hayatını olumsuz etkileyen faktörlerdir. Bu maddelerin ortadan kaldırılması, Türkiye'nin ekonomik ve sosyal hayatını olumlu etkileyecektir.

2. Aşağıdaki maddeler, Türkiye Cumhuriyeti'nin ekonomik ve sosyal hayatını olumsuz etkileyen faktörlerdir. Bu maddelerin ortadan kaldırılması, Türkiye'nin ekonomik ve sosyal hayatını olumlu etkileyecektir.

3. Aşağıdaki maddeler, Türkiye Cumhuriyeti'nin ekonomik ve sosyal hayatını olumsuz etkileyen faktörlerdir. Bu maddelerin ortadan kaldırılması, Türkiye'nin ekonomik ve sosyal hayatını olumlu etkileyecektir.

4. Aşağıdaki maddeler, Türkiye Cumhuriyeti'nin ekonomik ve sosyal hayatını olumsuz etkileyen faktörlerdir. Bu maddelerin ortadan kaldırılması, Türkiye'nin ekonomik ve sosyal hayatını olumlu etkileyecektir.

5. Aşağıdaki maddeler, Türkiye Cumhuriyeti'nin ekonomik ve sosyal hayatını olumsuz etkileyen faktörlerdir. Bu maddelerin ortadan kaldırılması, Türkiye'nin ekonomik ve sosyal hayatını olumlu etkileyecektir.

6. Aşağıdaki maddeler, Türkiye Cumhuriyeti'nin ekonomik ve sosyal hayatını olumsuz etkileyen faktörlerdir. Bu maddelerin ortadan kaldırılması, Türkiye'nin ekonomik ve sosyal hayatını olumlu etkileyecektir.

7. Aşağıdaki maddeler, Türkiye Cumhuriyeti'nin ekonomik ve sosyal hayatını olumsuz etkileyen faktörlerdir. Bu maddelerin ortadan kaldırılması, Türkiye'nin ekonomik ve sosyal hayatını olumlu etkileyecektir.

8. Aşağıdaki maddeler, Türkiye Cumhuriyeti'nin ekonomik ve sosyal hayatını olumsuz etkileyen faktörlerdir. Bu maddelerin ortadan kaldırılması, Türkiye'nin ekonomik ve sosyal hayatını olumlu etkileyecektir.

9. Aşağıdaki maddeler, Türkiye Cumhuriyeti'nin ekonomik ve sosyal hayatını olumsuz etkileyen faktörlerdir. Bu maddelerin ortadan kaldırılması, Türkiye'nin ekonomik ve sosyal hayatını olumlu etkileyecektir.

10. Aşağıdaki maddeler, Türkiye Cumhuriyeti'nin ekonomik ve sosyal hayatını olumsuz etkileyen faktörlerdir. Bu maddelerin ortadan kaldırılması, Türkiye'nin ekonomik ve sosyal hayatını olumlu etkileyecektir.

Ulus bekliyor

1. Aşağıdaki maddeler, Türkiye Cumhuriyeti'nin ekonomik ve sosyal hayatını olumsuz etkileyen faktörlerdir. Bu maddelerin ortadan kaldırılması, Türkiye'nin ekonomik ve sosyal hayatını olumlu etkileyecektir.

2. Aşağıdaki maddeler, Türkiye Cumhuriyeti'nin ekonomik ve sosyal hayatını olumsuz etkileyen faktörlerdir. Bu maddelerin ortadan kaldırılması, Türkiye'nin ekonomik ve sosyal hayatını olumlu etkileyecektir.

3. Aşağıdaki maddeler, Türkiye Cumhuriyeti'nin ekonomik ve sosyal hayatını olumsuz etkileyen faktörlerdir. Bu maddelerin ortadan kaldırılması, Türkiye'nin ekonomik ve sosyal hayatını olumlu etkileyecektir.

4. Aşağıdaki maddeler, Türkiye Cumhuriyeti'nin ekonomik ve sosyal hayatını olumsuz etkileyen faktörlerdir. Bu maddelerin ortadan kaldırılması, Türkiye'nin ekonomik ve sosyal hayatını olumlu etkileyecektir.

5. Aşağıdaki maddeler, Türkiye Cumhuriyeti'nin ekonomik ve sosyal hayatını olumsuz etkileyen faktörlerdir. Bu maddelerin ortadan kaldırılması, Türkiye'nin ekonomik ve sosyal hayatını olumlu etkileyecektir.

6. Aşağıdaki maddeler, Türkiye Cumhuriyeti'nin ekonomik ve sosyal hayatını olumsuz etkileyen faktörlerdir. Bu maddelerin ortadan kaldırılması, Türkiye'nin ekonomik ve sosyal hayatını olumlu etkileyecektir.

7. Aşağıdaki maddeler, Türkiye Cumhuriyeti'nin ekonomik ve sosyal hayatını olumsuz etkileyen faktörlerdir. Bu maddelerin ortadan kaldırılması, Türkiye'nin ekonomik ve sosyal hayatını olumlu etkileyecektir.

8. Aşağıdaki maddeler, Türkiye Cumhuriyeti'nin ekonomik ve sosyal hayatını olumsuz etkileyen faktörlerdir. Bu maddelerin ortadan kaldırılması, Türkiye'nin ekonomik ve sosyal hayatını olumlu etkileyecektir.

9. Aşağıdaki maddeler, Türkiye Cumhuriyeti'nin ekonomik ve sosyal hayatını olumsuz etkileyen faktörlerdir. Bu maddelerin ortadan kaldırılması, Türkiye'nin ekonomik ve sosyal hayatını olumlu etkileyecektir.

10. Aşağıdaki maddeler, Türkiye Cumhuriyeti'nin ekonomik ve sosyal hayatını olumsuz etkileyen faktörlerdir. Bu maddelerin ortadan kaldırılması, Türkiye'nin ekonomik ve sosyal hayatını olumlu etkileyecektir.

12 Mart'ta doğanlar,
12 Mart'a benzer ortamlar,
12 Mart'a benzer hükümet
biçimleri peşinen koşuyorlar.

12 Mart'ın en kanaklık
günlerinde kurulan TÜSIAD,
işbirlikçi tekelci sermayenin
ideolojik, politik beyin
örgütü olma çabasındadır.

SAVAŞ Yolu'nun 17 Nisan tarihli 12. sayısında, Haftanın Ardından'da şunlar yazılıydı:

«TÜSIAD'ın, Türkiye'de ilk kez değişik bir propaganda yöntemi kullanarak saldırıya geçeceği bilinmekteydi. Bu amaçla tekelci keselerinin ağızları açılmış, 40 milyon-120 milyon lira arasında değiştiği söylenen bir fonu Türkiye'nin en büyük reklam şirketlerinden birine ayırmışlar ve Hür Teşebbüs Kamuyuoyuna Tanıtma Profesörü benzer bir adla düzenlenmiş, kusa adı SES olan saldırganın hazırlıklarını iletmişlerdi...»

Savaş Yolu'nun bu istihbarata sahip bulunduğu Nisan ortalarında benlik hunden hemen 1 ay kadar sonra, 13 Mayıs tarihli Hürriyet gazetesinde tam sayfa bir ilan dikkat çekti. Büyük bir beyazlık içine gömülmüş, az yazılı bu bildiri-İLAN'ın başlığı «Gerçekçi Çıkış Yolu» idi ve en alta çok küçük harflerle dizilmiş olarak «Bu meslek demokratik toplumumuzun üretilmiş güçlerinden, özel sektöre temsil eden bir kuruluş olarak Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği (TÜSIAD) tarafından hazırlanmış ve sayın halkımıza, izlenmesi, incelenmesi ve tartışılması amacıyla sunulmuştur.» yazısı yer alıyordu. Sermayenin beklenen reklamlı saldırısı başlanmıştı.

İlanın çıktığı akşam, Başbakan Ecevit TV ve radyoda, en öfkeli sesli ve üslubuyla konuşuyor, daha doğrusu kükrüyor. «Yeterli yardım, yeterli kredi eşliğine gelmişken artımdan biçaklanıyor» diyor. İçimden biçaklanıyor» diyor. «Bu devlet işadamlarının muhtırası ile hükümeti kurmaz. Bu memleketinde ancak halkın dediği olur. TÖB-DER siyaset yaparsa suç, POL-DER siyaset yaparsa suç, sanayiciler siyaset yaparsa suç değil diye bağırıyordu. Başbakan'ın, sermaye düzeninin bu gerçeklerini bilmezmiş, ilk kez karıştırmış gibiyim kabağın muhtırası ön planda okudum. Bundan başka birşey konuşulmaz oldu ve tekelci, hedeflerine doğru ilk adımı «başarıyla» attılar.

BİLDİRİ - İLAN EKİ HUYLARIDIR

BUGÜN çoktan unutulmuş o habilleri, ama, 2 Ağustos 1972 tarihli gazetelerde bir bildiri yayınlamıştı. Bildirinin altında Türkiye'nin en büyük ve güçlü sermaye gruplarının, holdinglerin temsilcilerinin, Vehbi Koç'un, Nejat Eccebaşlı'nın Sakıp Sabancı'nın, Sinasi Ertan'ın Dündar Soyler'e, Ertuğrul Soyas'a, Selçuk Ya-

şar'a, Şahap Kocatopçu'ya kadar işbirlikçi tekelci sermayenin tüm kodaman ve önde gelen temsilcilerinin imzaları vardı. Tekelci, Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği adı altında örgütledikleri ni bildiriyorlar, 12 Mart'ın en civ-civil günlerinde, «Ülkemizin yeni bir devreye yollandığı şu günlerde, biz bu yönelimle yurdumuzun kaderini nesiller boyunca etkileyeceğimize inanıyoruz» diyorlar ve görüşlerini kamuoyuna açıklıyorlardı. 9 maddede toplanan ve «Özgürlük kutsaldır» diye sona eren bu bildiri de özetle «Hür teşebbüs iktisadi hayatın dayanağı ve demokratik rejimin teminatıdır. Verimli çalışkan kesim özel kesimdir, Ekonomik ancak istikrarlı bir ortamda gelişir bu yüzden her türlü bülhöl tutumlarına karşıyız, basın özgürlüğünü saygıya alıyoruz ama özgürlük adına çizmeden yukarı kalkılmamalıdır» gibi sermayenin alışılmış görüşlerinin tümünü, bir kez daha üstü örtük biçimde tekrarı yapıyorlar.

daki tavri ve öfkesi, sağ sosyal demokrat liderliği Türkiye'nin sorunlarını ve olup bitenleri gözlemlemek için tekelci sermayenin bir kez daha ortaya koydu. Ecevit, içerden hançerlendiğini ve bunun tam IMF'le anlaşmaya varma sırasındaki olduğunu söylüyor, sermayeyi IMF'le ilişkileri bozmakla suçluyor. Oysa IMF'in öden istemleriyle, emperyalizmin bastırılmalarıyla, tekelcilerin bu saldırısının tam ayrı- ayrılere rastlaması ve bütünsel bir planın parçaları olması gerçeğini bir türlü kavrayamıyor. Ondan sonra, Pol-Der, TÖB-DER siyaset yaparsa neden suç oluyor da sermaye yaparsa suç olmuyor derken, bizzat kendi kendisiyle çatışma haline giriyor. Hele hele hükümetleri sermayenin getirip sermayenin düştürmeyeceğini söylerken, kapitalist toplumun en temel yasalarının birini hiç anlamaması olduğunu ortaya koyuyor. Hükümetleri getirilenler, bizzat kendi hükümetinin gelmesine bile, istemeyerek de olsa

Tekelci sermayenin saldırısı ve yankılar

TEKELCİ sermayenin ideolojik ve politik yönlendirme merkezi olma çabalarının içindeki TÜSIAD'ın Eli Acıman'ın Man Ajansına büyük paralar karşılığında verdiği bu bildiri-İLAN kampanyasının ilk adımıdır, yani ilk bildiri (veya muhtırası) aslında, metin olarak sermayenin her zamanki görüşlerinden fazla birşey yoktu. «Gerçekçi Çıkış Yolu» başlığı altında, önce Türkiye'nin bugün içinde bulunduğu ekonomik bunalım ve çıkması kısaca ele alınıyor. Türkiye nereye gidiyor? Bir ülkenin ekonomik bunalıma neden doğar? Sorunlu mu kidedir? gibi sorular soruluyor ve bu sorulara cevap olarak, hükümetin ekonomi politikası eleştiriliyor. Bu eleştirinin temel noktası ise, temel gücün «hür teşebbüs» (söz işbirlikçi tekelci sermaye anlayış) olduğunu kavranmaması, pazar ekonomisinde unutulması, hür teşebbüsün köstek olan bürokrasi ve iddi. Tekelci «bölgesizden rejim elden gider» hase tehdidi de oldukça üstü örtük biçimde salıyolarıdır.

ECEVİT'in çok ağır bir dille suçladığı bu bildiri karşısın-

ıcazet tanıyanların tekelci sermaye kesimleri olduğunu unuttur, ve bilmez gibiydi. Bu kadar sınıfsal tekmelden yoksun olunca Başbakan'ın çıkışı, öfkeden öteye geçemedi. Sermayenin gerici saldırısı karşısında ki tavri, bir güçsüzlük göstergesinden başka birşey olamadı.

TEKELCİ SERMAYE NEYİ HEDEFLİYOR ?

TEKELCİLER, böyle bir bildiri saldırısına geçerken ve bu nu, çok daha önce haberi verdiğimiz gibi aylarca önceden hazırlar larken iki amaç gütmüşlerdir. Birincisi, zaten çok gücünde bulunan Hükümeti biraz daha ypratarak, beklendikleri ödünleri karşılayabilecek ve aslında göstermelik olsa bile canlarını biraz sıkıyama başlayan, Herde ne olacağı küşkusunu besledikleri bir takım küçük devletleştirme için hem önüne geçebilecek, kaçakçılığı önlemeye yönelik bazı önlemlerden kurtulabilecek, KİT'lere ayrılan fonların azaltılmasını ve bu fonların kendilerine aktarılması sağlayabilecek. Ancak bu, ilcin sadece bir yönüydü. İşbirlikçi tekelci sermaye, asıl, hükümeti düştürme peşin-

deydi. Bunun için de zamanlamayı iyi yapmış, bu yönde çok yanlış saldırıları koordine etmiş, en güçlü olduğu bir anı yakalamaya çalışmıştı. Türkiye'deki tüm gerici çevrelerin çok iyi farkında oldukları bir gerçek, bu günün koşullarında, CHP ağırlıklı hükümet yerine gelecek yeni bir formülün, açık faşizm olmasa bile, mutlaka bugünkünden daha gerici bir yapıda olacaktı. 12 Mart'ta doğan, 12 Mart'ta palazlananlar, yeni 12 Martlar istiyorlardı.

TEKELCİLER İKİNCİ MUHTIRAYI DAIYOR

TARTIŞMALAR ve konuşma yankıları en sıcak biçimde sürerken, TÜSIAD ikinci muhtırayı yaydı. Tam bir hafta sonra, 20 Mayıs Pazar günü, önce yine Hürriyet Gazetesinde çıkan ikinci bildiri-İLAN'ın başlığı «Ulus Bekliyor» du. Tekelci her emtişler, geç etmez bir yana, güç de kazanmışlardı.

İkinci muhtıranın gelişini de haşayın 15'de sermayenin Tereddütü'nün «İs adamları» kampanyasına devam dediler. TÜSIAD'ın ikinci kampanyası «ULUS BEKLIYOR» diye haber veriyor, ayrıca da, Başbakan'la sikiyönetimin arasını açabilmek umuduydu. İşadamlarının bu İLAN'ları Sikiyönetimden izin alarak yayınladıklarını açıklıyor. Astında, bu türden bir İLAN için sikiyönetimden izin gerek olmadığını işadamları da biliyorlardı tabi. Ama bu yolu deneyerek onlar da Ecevit'i yazı düştürme taktığı uygulama peşindeydiler.

Önce, bir üçüncüsünün geleceği daha sonra da üçüncüsünden vaze edildiği haber verilen ikinci muhtıra daha da ilginçti. Burada işbirlikçi tekelci kendi çözümlerini de öneriyorlardı.

İkinci bildiri-İLAN, artık alışılmış olduğundan ve yoksa çaresiz gün yarın değil zarar getireceği gündüğünden değil, fazla yankı yapmadı.

Simdi işbirlikçi tekelci, hesapladıkları adımları atmış ilk adımlarda istedikleri noktaya varmış olarık bekliyorlar. Bu arada hükümeti düşürecek yeni formüller de arıyorlar.

Gerilletmeleri ve gereken cevabı almaları, öfkeli, bireysel nutuklarla değil, tüm antitekel güçlerin birliği ve tutarlı antitekel politikası uygulanmasıyla olacaktır. Bu konuda, bundan sonra ve rilecek tek öden, parmağın verip kolunu kaptırmaktır hükümet adına...

SINIF SAVAŞIMI OYUN DEĞİLDİR

1 Mayıs, 1979, İzmir'de, işçi sınıfımızın şanlı geleneğine uygun olarak kutlandı. Çeşitli politik hesaplar içinde olanlar, kurdukları tuzaklara kendileri düştüler

1 Mayıs 1979, işçi sınıfımızın sen dikal ve politik birliğinin ileri bir adım atması ve sağlam bir temel kazanması için, elverişli olanaklar getiriyordu. 1 Mayıs etrafında gerçekleştirilecek savaştan bir eylem birliği için, gerek DISK'in bütünlüğüne, gerekse işçi sınıfının ulusal ve toplumsal kuruluşuna amaçlayan güçler arasında kalıcı bağlar kurulmasına katkıda bulunacağı; böylece bir gelişimin gerici, hatta faşist bir iktidar alternatifini gerçekleştirmek için her yolda başvuranların önünde yıkılmaz bir barikat oluşturabileceği ise açıktı.

Ne var ki, bütün bu olanaklara rağmen, 1 Mayıs 1979'da işçi sınıfının sendikal ve politik birliğinin güçlenmesi konusunda fazla şey alınmadı. Tersine, 1 Mayıs 1979, işçi sınıfının sendikal birliğini engelleyen ve DISK'i güçsüzleştirme, parçalama, yoku etme çabasında olanlar, işçi sınıfının politik birliğini engelleyenlerin aynı talihsiz noktada buluşmasına neden oldu. DISK'in bir kısım tabansız yöneticileri ile kimi sosyalist parti yöneticilerinin varlıklarını sürdürdürebilmelerinin bir yolu olarak işçi sınıfımın politik hareketine ve sınıf sendikalarına karşı bir ortak cephesi açmayı seçtiklerini görmek, gerçekten de, Türkiye'de işçi sınıfının ve demokrasinin birliği adına düşüdü. TİP ve TSİP yöneticileri, 1 Mayıs'ta bu cephenin öncülerini, gönül rahatlığı ile 'İşkalar - Güvenlece, Nebiogullu'lara baraktılar. Her zaman iddialı oldukları işçi sınıfı öncülüğü yerine, DISK'in türlü hesapları içindeki birkaç tabansız yöneticisini ardicanlı tercih ettiler. Kimi göç iş ve göçsüz grupları da, bu cephenin gönüllü öncüleriydi.

Böyle olduğu halde, İzmir'deki yığınsal 1 Mayıs eyleminin ardından, hatalar üzerinde düşünülöceğine, sosyalist partilerin yayınlarında, zaman zaman ölçüsüz iyice kaçırılan bir karalama kampanyası, «ideolojik mücahede» adı ve görünümünde sürdürüldü. 1 Mayıs eylemi, MHP, AP çevrelerini, demokratik yolla karşı çevreleri olduğu kadar, ne yazık ki birisi TSİP Merkez Organı, diğeri TİP eğilimli Birlik ve Yürüyüş dergileri yazarlarını, sorumlularını da kızdırmışa benziyor. Örneğin on binlerin, faşizme ve emperyalizme karşı bu bilinçli çıkışını, Yürüyüş yazarları, her nedense «esuf sola karşı bir gövde gösterisi» olarak görüyorlar. İzmir'deki 1 Mayıs eylemi «icazetli» imiş, burjuvazi ile uzlaşarak yapılmış, burjuvazi bu eylemin önüne hale sermiş, İzmir'i hazırlamış, vs... Birlik ise, 1 Mayıs'ı kutlayan on binlerden, «Konak meyda-

nında sağ sosyal demokrasinin şeref konuğu olanlar» diye söze diyor. Burjuvazi Konak meydanını kendi çiçekleri ile donatmış, vs...

Birlik yazarı, saptamalarını Marx'ın «Fransa'da Sınıf Mücadeleleri» yapıtına özenen ama pek beceremeyen satırları bir ölüpula şöyle notkalyor: «Prof... rya İstanbul'da demokratik birliklerde savunmadayken, Bahar Konak Meydanı'nı çiz seyle indii.» HANGİ BİRİNİ DÜZETELİM!

Hikâyede olduğu gibi, insan yanlış, tahrihatten «hangî birini düzeltiriz» demekten kendisini alamıyor. Sadece birkaç «vahim» nokta üzerinde duralım.

Önce şu «icazet» sorunu... Kendilerine gerçekle neyseler adları verilerek «legal sosyalist parti» denilmesini den bile alınlar «icazet» sözünü kulandıkları dikkatli olmalıdır. Bir başkası da çıkar, süküyönetimin 1 Mayıs tutukularını 20 gün tahliye etmesini, demokratik güçlerinin bu konudaki ortaki ve kararlı tepkisine ve Türkiye'de demokrasi güçlerinin aldığı yola değil de, burjuvazinin sosyalist partilere «icazetli» davranmasına bağlayabilir. Hatta hatta, bu partilerin varlığını bile asgari bir demokratik adım olduğunu görmezden gelerek, varlıklarını «icazetli» düşünebilir. Yine tüm herici, demokratik yayınların süküyönetimce yasaklanması olduğu bir sırada halen süküyönetim bölgelerinde de yayınlanabilen işi derginin Yürüyüş ve Birlik olmasına da aynı gözle bakabilir. Oysa gerçek işçi sınıfı savaşıçaları ve gerçek demokratlar için, bu yayınların varlığı, asgari demokratik hakların kullanılmasını, yerlecek birşey değil, demokrasinin adıma sevinilecek birşey, antidemokratik duvarında açılmış bir gediktir. Yine bir küçük hatırlatma: 1978

1 Mayıs'ın CHP ve CHP'li parlamenterler ne kadar ilgi gösterirlerse CHP eğirlik hükümet 1 Mayıs 1978'in olay sız kutlanması için ne kadar çok onur kadar memnun olanlar için ki demokratik güçlerin birliği açısından kuşkusuz doğrudur bu tavır tutarsız bir tavır değil midir İzmir kutlamasının «icazetli» olmakla suçlamak.

Kaldı ki, -karama ve iftiraların bir başka yönüne değinelim şimdi- İzmir kutlaması gerçekten burjuvazinin kanadı altında mı olmuştur? Yoksa büyük engellemeler rağmen, işçi sınıfının ve onun yolunda gidenlerin özverili, kararlı tutumlarıyla, burjuvazinin çiriletilmesiyle mi gerçekleştirildi? 1 Mayıs'ta İstanbul'da eylem miydi? TİP ve DISK yöneticileri bugün, demokrasî güçlerinin ortak savaşıyla tahliye edilmişlerdir. Ama 1 Mayıs'ta İzmir'e giderken sığınmaz suale tutuklanan 1300'ü aşkın işçinin, gelen, aydın, kadının büyük kısmı halen tutuklu bulunmaktadırlar. 1 Mayıs'a gitmek isteyenlere akıl almaz güçlükler çıkarılmıştır. Ama bütün bunlara rağmen, onbinler İzmir'e vardığında, artık burjuvazi için geri adım atılmak başka yapılacak iş kalmamıştır. Eger 1 Mayıs'ta burjuvaziye geri adım atılmıyorsa, bu DISK yöneticileri ve onun peşinde gidenlerin yanlış politikası yüzünden burjuvazinin olduğundan daha güçlü göründüğü, amacına ulaştığı İstanbul'da değil, İzmir'de olmuştur.

TEK BAŞINA OLAN KİMDİ?

1 Mayıs İzmir eylemini karalama kampanyası yapanlar- ağız birliği etkileri bir konu daha var: Önce bir kel-

le hesabı yapıyoruz. «İzmir'de 20-25 bin kişi vardı» deniliyor. Sonra da «İzmir'dekiler tek basına» diye bir sav ileri sürülüyor. İzmir'e gidenler orada kaç kişinin toplandığını görüyor. Onbinlerin sözkonusu olduğu bir yerde kalabalığın kaç kişi olduğu hesaplarının çok büyük netlikle yapılmasının olanaklı olmadığı açıktır. Ama, burjuva gazetelerinin en ciddi- lerinin bile 50 binlik 80 binlik tahminler yaptığı bir kalabalık için, «20 bine yakın kişi vardı» dersiniz. Kendi isteğinizi, nesnel gerçeklerin önüne geçirdiğiniz hemem anlaşılır. Yollarda alakananlar, madde olanak- sız yürüdüler, bütün bu hesapların dışındadır. Kaldiki kendimize karşı ve adı- m ağularımızdan döşürdüğümüz işçi sınıfına karşı birav samimi olalım ha- di. İçtenlikle cevap versin İzmir eylemi- ni karalamaya çalışanlar: İzmir'deki kalabalığın onda birini toplayabilecek- linize inansanız, değil İzmir'e dün- yanın öbür ucuna kadar koşabilecek- nizli inkâr edebilir misiniz? Kuşkusuz sözümüz, manganla küllü bırakılmak- la birlikte aslında daha baştan 1 Ma- yıs'ı kutlamaya niyeti olmayan kimi DISK yöneticilerine değil, İzmir'de kutlanan 1 Mayıs'ı karalamaya kampan- yasına girişmiş sosyalist parti yöneti- ci ve yayın organlarına dır. Çünkü onlar İzmir'e katılmaya reddederek arada erimek, güçsüz görünmek gibi kaygıların da büyük oranda etkisinde kaldılar. Yani ilkelilerin ve işçi sınıfı- nın çıkarlarının önüne bir kez daha «kelle hesapları» kondu.

Şimdi gelelim diğer sava: İzmir' dekiler tek basına mı? Kim kimlerle tek basına? İzmir'de, İzmir'deki onca işçi, onca köylü, herici, demok- rat aydın, sanatçı, Türkiye'nin demokrasi güçlerini gör-

1 Mayıs 1979'u, İzmir'de kutlayanların yalnız oldukları- nı ileri sürülenler bunca işçiyi, bunca emekçiyi, kadını, genç aydını, sanatçısı, Türkiye'nin demokrasi güçlerini gör- mezlikten geliyorlardı.

adam değil miydi sizce? Ve yine sorulum sizlere; İzmir'dekileri-sizin anlamadığınız anlamda dahi- tek başına bırakarak kimlerdir? Ve yine sorulum; Kendisine işçi sınıfının «bilimsel sosyalist öneki politik örgütü» adını yazdığı Sosyalist Parti İstanbul'da kimlerle beraber araba? Kendi diğindire, 300 üye dışında kimleri harekete geçirebilmiştir? TSP yöneticileri tutuklu bulunan DISK yönetiminin yandaşları kaç başlanıydılar? «Hic de tek başımıza değildik O gün 4.5 milyonluk İstanbul halkı ile, halkımızla beraber evlerimizde oturuyoruz. Biz halkla bütünleşik» gibi bir cevap verebilirler bu soruya olsa olsa. Evet, eğer 1 Mayıs'ta birileri tek başına kalmışsa, bunların 1 Mayıs'ı İzmir'de kutlayan onbinler değil, bu suçlamayı yapanlar olduğunu yadsıyabilecek bir tek sağıduyulu vatandaş yoktur.

BİR BAŞKA KARALAMA SAVI

Yürüyüşçülerin bir başka savı da, Maden-İş ve öteki sendikaların İzmir'deki 1 Mayıs'a ayrı bir konfederasyon kurmak için katıldıkları, bunların böyle bir plan içinde olduklarıdır. Öyle ki, TIP'in tutarlı tavrı bu planı bozmuş!...

Yine neresini düzeltmeli? Önce 1 Mayıs eyleminden nasıl bir konfederasyon çıkar sorusunun bu savı ileri sürülenlere bile cevabı verilemez. Planı bozma başarısını da, Yürüydüşçüleri, iki TIP üyesi sendikacının DISK yürütme görevlisi olarak başka sendikacılarla birlikte yayımladıkları bildiriyle bağlayabilir. Sanrı bu sendikacıların, bu görevi vermenin Pehlivi İşçilerin olduğu düşünülmemiş gibi TIP'in sağlamaz yüz göstericilerinden söz ediyoruz. TIP Pehlivi İşçilerin matlamlarını uygular, bu kendi bilecekleri iş. Ancak Maden-İş ve diğer sınıf sendika-

ları, her davranışları ve her sözleriyle DISK'in bütünlüğünün üstüne titrediklerini bugüne kadar göstermişlerdir.

1 Mayıs konusunda konuşmak isteyen herkes, önce kendisinin ne yaptığını ve o günkü davranışının genel sınıf savaşımı içindeki yerini açıklamak zorundadır.

DISK yöneticileri, aslında, daha işin başından, sıkıyönetim baskılarının varolduğu 1979 1 Mayıs'ında kutlanmanın geçmiş yıllardan çok daha büyük hazırlık, çok daha sağlam ve esnek taktik, demokratik güçleri arasında güven sağlayabilecek bir liderlik gerektirdiği bir dönemde, işin gerektirdiği güç ve güvane sahip olmadıklarını görmüşlerdir. Bunlar arandıktan İşçiler gibileri, 1 Mayıs kutlaması konusunda, kimisi burjuvaziye doğrudan bağımlılık pekoğu hesabını için ne girmişti. Bütün bu nedenlerle, DISK yöneticilerinin, daha ilk adımlardan ve ilk zorlu görüldükten sonra, 1 Mayıs'ı İstanbul'da kutlama niyetleri sönmüştür. Bunun üzerine kimi tabansız DISK yöneticileri, ortalağı önce bilinceli bir şekilde kızıştırıp, sonra el günden ve dolaylı yolla, hükümetle «soğakça çıkma» yasağı koyduklarını haberleri göndermiş, tutuklanarak da tüm sorumlulukları kurtulacaklarını sanmışlardır.

TSP, güçsüzlüğünün de zorunlu kıldığı biçimde sadece «söz» yapmıştır. TIP yöneticileri, bu cephe'de tek tutarlı olanlar olmuştur. Mertler'de asfaltta yüz metre yürümüşlerdir. Hiç değilse, Yürüydüş, TSP Genel Sekreteri Yalçın Yusufoglu'nun 1 Mayıs'tan bir hafta önce, TSP örgütüne gönderdiği, «1 Mayıs'ta İstanbul'a gelinmesin» diyen ilginç telgrafını ele-

1 MayısCumhuriyet alanını dolduran 100 bin kişi dostları, yüreklerini, duygularını, korkutulu

geçirmiş, TSP'i yipirmakta kullanıyor. TSP'in bu tavrı, sonradan mangelde kül bırakmadığı hatırlanrsa, tam bir siyasal ikilyüzlük ve tutarsızlık örneği. Peki ama Yürüydüş'e de sorular: Yusufoglu böyle yapmış, peki siz ne yaptınız? Örgütleriniz «İstanbul'a gelin» diye talimatlar mı yolladınız? İşçi ve emekçilere o gün için hangi hedefi gösterdiniz? diye...

Kısaca, gerek DISK, gerekse Birlik ve Yürüydüş çizgilerinin 1 Mayıs'la ilgili tavırları, oportünist bir tavır olmuştur. Önce hiçbir gerekli ön koşulları sağlanmadan atılıp tutulmuş; «yapacağı, edeceği» diye, özünde, işçi sınıfının, ilerici güçlerin militan kesimi tek başına zamansız bir savaşta çıkış yapmak istenmiştir. Bunun adı, klasik sol sapma, daha doğrusu, laf eylemi tamamlanmadığı için sol lafazanlıktır. Zor bastırınca da geri çekilip oturulmuş, 1 Mayıs'tan vazgeçilmişdir. Bunun adı da klasik sağ sapmadır. 300 TIP'linin birkaç adım atıp oturmaları tutuklanmaları ve 20 gün tutuklu kalmaları bu gerçekleri unutturamaz.

Sınıf savaşımı oyun değildir. Oysa bunlar, 1 Mayıs'ı Türkiye'nin koşullarından sınıf savaşımının strateji ve taktiklerinden soyutlayıp fetişleşti, gerçek oyun oynamaya kalkışmışlardır.

İzmir eylemi ile ilgili tüm suçlamalar ölmüde bir itirafı ve bir gerçekliyi gösterir: İşçi sınıfının politik hareketinin katılmı olmadan, 1 Mayıs'lar ve o capta eylemler yapılamaz. Kendi sınıflarını örtmek için İzmir 1 Mayıs'a itirafı yapıldığı karalamaya çalışılan, aslında öfkeleriyle de, bu gerçekçi ve bu gerçek karşısındaki çaresizliklerini itiraf etmiş oluyorlar. Saldıran, işçi sınıfının politik örgütüne, onun güçlenmesine yöneliyor aslında. Grupçu çıkarları işçi sınıfının çıkarlarının üstüne geçmekten kaynaklanıyor.

Ancak unutmamamız gereken bir nokta var: Sosyalist Partiler, bütün bu olumsuzluklara ve 1 Mayıs eylemindeki bölümlü hatalı tutumlarına rağmen, demokratik safımızdadır. Ulusal Demokratik Cephe'nin ögelelidir. Bu konuda üç ve yanlış değerlendirmelere gitmek, işçi sınıfının ve demokrasi güçlerinin birliği adına en az onlar kadar yanlışla saplanmak olur. Bu yüzden bir kez daha uyararak isteriz kendilerini. Davranışlarımızın kökenine işçi sınıfının politik hareketine, sınıf sendikalarına karşı olamayacaklarını. Sınıf savaşımının görevlerini üstlenin. DISK'in tabansız yönetimine omuz vererek onun altılı olmak yerine, işçi sınıfının sendikal birliğini politik birliğini ve ilerici güçlerin cephe birliğini güçlendirmeye çaba gösterin. Yoksa kendinizi likide etmekten başka bir noktaya varamayacaksınız. Buna da burjuvaziden başka kimse sevinmez, sevinmemelidir.

Türkiye İşçi sınıfı, Türkiye demokrasi güçleri, birlik istiyor. Burjuvaziye varmanın, onu geriletmenin, faşizm tehdidine karşı yıkılma bir duvar örmenin tek yolu, tüm demokratik güçlerinin işçi sınıfının öncülüğünde, onun birliği etrafında yükselen Ulusal Demokratik Cephe'nin oluşmasıdır. Tüm hatılara, tüm olumsuzluklara, birliği sabote edebilecek tutumlara rağmen, ayrıyıkları ikinci kılabilen, birlik noktalarını ön çıkarılabilir.

1 Mayıs 1979, herşeyden önce, ve herşeyden fazla, bu gerçekçi öğretmiş olmalıdır demokrasi güçlerine.

dünyadan

Kıbrıs ve Üsler

BİRLEŞMİŞ Milletler Genel Sekreteri Kurt Waldheim'in gözetiminde yapılan Kıprıyanu - Denktaş zirvesinde toplulararası görüşmelerin başlatılması kararının alınması, tüm dünyada olduğu gibi, ülkemize büyük güçleri tarafından da büyük bir sevinçle karşılandı. Çünkü Kıbrıs'ın iki toplumu arasındaki diyalog kopukluğu, bu ülkenin bağımsızlığına, gölge düşmesi yolundaki NATO hedeflerinin adım adım uygulanmasına olanak sağlayacaktı. Bu nedenle Kıbrıs'ın iki kesimindeki barış ve ilerleme güçleri varlığıyla toplulararası görüşmelerin başlaması yolunda hükümetine baskı yapmaktaydılar. Kuveyz'de yayınlanan «Yeni Dözen» gazetesinde yer alan bu isteklerin, AKEL'in yayın organı «Haravide» selamlanması, bu talebin ve bu talep uğrunda ortak savaşımın kanıtlarıdır.

Kıprıyanu - Denktaş zirvesi barış ve ilerleme güçlerine hedefleri doğrultusunda belli kazanımlar sağlamaları açısından yeni olanaklar getirmiştir. Savaşımın sürdürülmesi, yönlendirilmesi için yeni boyutlar ortaya koymuştur. Ancak Kıprıyanu - Denktaş zirvesinde, adanın ana sorunlarından olan, hatta bölgenin ana sorunlarından olan İngiliz üslerinin durumu, ne yazık ki hiç ele alınmamıştır.

Kıprıyanu - Denktaş zirvesi barış ve ilerleme güçlerine hedefleri doğrultusunda belli kazanımlar sağlamaları açısından yeni olanaklar getirmiştir. Savaşımın sürdürülmesi, yönlendirilmesi için yeni boyutlar ortaya koymuştur. Ancak Kıprıyanu - Denktaş zirvesinde, adanın ana sorunlarından olan, hatta bölgenin ana sorunlarından olan İngiliz üslerinin durumu, ne yazık ki hiç ele alınmamıştır.

Ulusal bağımsızlık uğruna verilen savaşım görevleri için, bir yenisini kattı.

U-2 uçaklarının yalnız Türkiye'nin ulusal bağımsızlığına değil, aynı zamanda Kıbrıs'ın da bağımsızlığına gölge düşürdüğü gerçeğini burada belirtmeden geçmek olanaaksızdır. Evet U-2lerin Türkiye hava sahasında denetimsiz uçmaları, ülkemizin bağımsızlığına uzanacak bir eldir. Ama bu uçakların Kıbrıs'daki İngiliz üslerinden havalandırılması da Kıbrıs'ın bağımsızlığı açısından yeni bir yarıdır.

Kıbrıs'ın her iki kesimindeki barış ve ilerleme güçleri, işte bu noktaya özel bir değer biçiyorlar. Kıprıyanu-Denktaş görüşmelerinde bu konunun hiç ele alınmaması üzerinde dikkatle duruyorlar. Savaşımın, adadaki tüm yarı-birlikte askerlerin ülkelerine geri dönmeleriyle birlikte, adanın tüm yabancı askeri güçlerinden arındırılması hedeflediğini özellikle vurguluyorlar.

İşte Haziran ayında Kıbrıs'ta yapılacak olan «Barış Yürüyüşü»nü öneki ve anlama burada. Bu üsler Kıbrıs'ta topluları üzerinde varolucağı, Kıbrıs halkı, Türk ve Rum toplumu, rahat yüzü görmeyecek. Batmayan uçak gemisine döndürülmek istenen Kıbrıs, daha pek çok sorunla karşı karşıya kalacak.

SAVAS YOLU, bu noktanın önemini vurgularken, Haziran başında İngiliz üslerinin aynı başında başlatılacak olan «Barış Yürüyüşü»nü başarılı sonuçlanmasını diler ve tüm barış güçleriyle birlikte haykırıyor:

KIBRIS NATO ÜSSÜ OLAMAZI...

SALT-2'yi kimler neden engellemek istiyor ?

Silahsızlanma

ve barış

yolunda

yeni adım :

SALT-2

SOVYETLER Birliği ile ABD arasında, SALT-2'nin (Stratejik Silahların Sınırlanması Anlaşması), İngilizceden kısaltılmış adı) imzalandığı 1972 yılından bu yana süren Sovyet - ABD görüşmeleri sonuçlandı ve SALT-2'nin Haziran ortasında imzalanacağı açıklandı. Haber, dünya barış güçleri arasında memnuniyet yarattı. Yumuşama düşmanı güçler tarafından ABD Sona-tos'u'nda engellenmez ve imzalanabilir, SALT-2 yalnızca Sovyet ve ABD halkları için değil, tüm dünya halkları için, katier barış savaşımında yeni bir adım olacaktır.

SALT-2 görüşmeleri uzun sürdü. Görüşmelerin bu kadar uzun sürmesinin bir nedeni çok ayrıntılı olmasıdır. Ancak, sürenin bu kadar uzun sürmesinin asıl nedeni, işbaşına geldiğinden beri zigrağı bir dış politika sürdüren Carter yönetiminin «Sahnelere (ABD'de yumuşama düşmanı), savaşçı, sert kanaga verilmiş ad) boyun eğerek görüşmeleri sürdüremede bırakmasıdır. Silahsızlanma görüşmelerinde karşılıklı eşit güvenlik ilkesini tanımayarak, tek yanlı askerî üstünlük peşinde koşan Pentagon'un baskısıyla, Carter yönetimi, Ford yönetimi sırasında yüzde 90'ı tamamlanmış olan SALT-2 görüşmelerini bir süre dondurdurdu. Bunda Vietnam yenilgisinin de önemli bir payı vardı.

Dünya barış güçlerinin ve özellikle Sovyetler'in sabırlı ve kararlı çabalarından son-

ra, SALT-2 nihayet imza masasına geliyor. Politik yumuşama süreci askeri yumuşamadan yoksun kalırsa, savaşım bir temele oturamaz. Bu nedenle, askeri yumuşama önlemleri, yumuşamadan önemli öğelerdir. İki ülkenin stratejik silahlarını sınırlayarak donduran anlaşma, dünyada silahlanma yarışının yavaşlatılması ve silahsızlanmaya gelişmesi için elverişli bir politik ortam yaratacak yumuşamanın olanağı olabileceğini kanıtlayacaktır. Bu anlaşma, aynı zamanda, sürmekte olan diğer silahsızlanma görüşmelerinin hızlandırılmasına da yardımcı olacaktır.

Hegemonyacı amaçlarla silahlanan Pekin yönetiminin ve her yıl 40 milyar dolar kâr eden ABD silah tükellerinin SALT-2'ye süratle karşı çıkmaları boşuna değildir: SALT-2'den sonra gelecek olan adımlar, Brejnev'in daha şimdiden öngördüğü gibi, artık silahların sınırlanması na değil azaltılmasına, yani silahsızlanmaya girmek zorundadır.

SALT-2'YE NASIL GELİNDİ?
SALT-2 anlaşmasına dün doğ yollarından gelindiği güçtür. SSCB ile ABD arasındaki stratejik silahların sınırlandırılması görüşmeleri 1969 yılında Helsinki'de başlamıştı. Ancak bu görüşmeler sırasında ABD, MIRV füzelerini geliştirdi ve bu nedenle görüşmeler yarıda kaldı. SALT-1 bu yüzden ancak 1972'de imzalanabilirdi. Bu anlaşma, füzelerin sistemlerini

FRANSSIZ Komünist Partisi'nin 23. Kongresi, 9 Mayıs - 13 Mayıs tarihleri arasında yapıldı. Kongreye 700 bin parti üyesinin temsilcileri 1992 delege katıldı. 88 Komünist Partisi ve ulusal kuruluş hareketinin delegasyonları, 11 Mayıs Cuma akşamı Fransa'nın 21 kentinde düzenlenen uluslararası dayanışma toplantılarında söz aldılar. Türkiye Komünist Partisi, FKP kongresinde Politik Büro üyesi Ahmet SAYDAN ve Merkez Komitesi üyesi Şahin DAGLI ile temsil edildi. SAYDAN ve DAGLI, Polonya, Irak, Lübnan, Lüksemburg Komünist Partileri delegasyonlarıyla birlikte NORD bölgesinde düzenlenen toplantıya katıldılar. Georges Marchais'in yeniden Parti Genel Sekreterliği seçildiği kongrede, bazı yeniler dışında yönetim organlarında önemli değişiklik olmadı.

Gerek Marchais'in raporunda, gerekse Kongre karar metninde, 23. Kongrenin 22. kongrenin devamı olduğu vurgulanmış birlikte, FKP'nin 23. kongresinin önemli kazanımları, Sovyetler Birliği'ne ve dünya komünist hareketine karşı tavır ökonomizmin gibi çok önemli konularında, 22. kongre çizgisine getirilen dünya işçi sınıfı hareketi ve enternasyonalizm açısından olumlu düzeltmelerdir. Nitekim, kongre öncesinde, Fransa'nın sağ basını, «Komünist Partisi yine stalineçli Moskovaçlıca dönüyor» gibi yorumlarla hu-

sınırlandırıyor, stratejik silahlarda bazı kısıtlamalar yapıyor. Ancak bu dönemdeki silahlarda eşitsizlik vardı. Yeni bir SALT imzalanarak bu duruma son vermek gerekmesine rağmen yumuşama düşmanı güçler buna yanaşmayarak tek yanlı üstünlükler peşinde koşuyor. Özellikle ABD'nin geliştirdiği Cruise füzeleri SALT görüşmelerinde önemli engeller yarattı. Çeşitli cabalar sonucunda Leonid Brejnev ile Gerald Ford 1974 yılında Vladivostok'ta SALT-2'nin çerçevesi anlaşması imzalandı. Bu anlaşma, iki ülkenin stratejik silah bakımından eşit durumunda olduğunu onaylıyor du.

ABD'de Carter yönetimi işbaşına geldiğinde SALT-2'nin yüzde 90'ı hazırlanmıştı. Ayrıca 1970'den o zamana dek SSCB ile ABD arasında rekor sayıda iki taraf anlaşması imzalanmış, yeraltı nükleer denemeleri, bakteriyolojik silahlara ve doğayı değiştiren silahlara kimi yasaklamalar konmuştu. Ama, Vietnam savaşından önce çıkan ABD'deki zeric çevreler, özellikle askeri-anal kompleks, sionist kuruluşlar ve aşırı sağ örgütler, silahlanma yarışını körükleyordular. Yeni yönetim, bu çevrelerin istemlerini yanıtarak silahlanma harcamaları iki kat kadar arttı. Pentagon'un SALT-2'ye karşı baskıları yoğunlaştı. Carter yönetimi, bir yandan silahsızlanmadan yana olduğunu açıklıyor, Carter'in kendisi, «Gecmiş yıllarda oranla daha büyük etü-

Ölümünün 16. yılında Nazım yine aramızda

3 Haziran, işçi sınıfımızın ülkemizin ve dünyanın büyük ozanı Nazım Hikmet'in on altıncı ölüm yıldönümü, TKP Merkez Komitesi Byes, işçi sınıfımızın savaş eri koca Nazım hakkında yazıp çizmeye bile gerek yok. O, ölümünün on altıncı yılında da aramızda dipdiri en güçlü sesliye yaşıyor ve şifirleriyle, ansızıyla gücümüzü güç katıyor.

YAŞAMAYA DAİR

Yaşamak çakaya gelmez, büyük bir ciddiyetle yaşayacaksin bir sınaç gibi meselâ, yani, yaşamannın dışında ve ötesinde hiçbirşey beklemeden, yani, bütün işin gücün yaşamak olacak. Yaşamayı ciddiye alacaksin, yani, o dercede, öylesine ki, meselâ, kolların bağlı arkadaşın, sırtın duvarda, yahut, kocaman gözüklerim, beyaz gömleğinle bir laboratuvarında insanlar için öşlebleceksin. Hem de yütüdü bile görmeyişin insanlar için, hem de hiç kimse seni buna zorlamamışken, hem de en güzel, en gerçek seyin yaşamak olduğunu bildigin halde, Yani öylesine ciddiye alacaksin ki yaşamayı, yetmişinde bile, meselâ, zeytin dikeceksin, hem de öyle çocuklara falan kalır diye değil, ölmekten korktuğun halde, ölüme inanmadığın için, yaşamak yani ağır bastığından,

NAZIM HİKMET

Orhan Kemal'i anıyoruz

2 Haziran, tüm ömrünü ülkesinin insanlarına, işçi sınıfına ve onun savaşımına bağışladıktan sonra, 1970 yılında ölen işçi sınıfımızın savaş erlerinden, büyük yazarımız Orhan Kemal'in ölüm günüdür. Onu, bu yıldı, saygıyla sevsizle anıyoruz. Ancak, gerçek saygı, gerçek sevgi ve vefa, işçi sınıfımızın ozanlarının, yazarlarının, sanatçıların, övgülerini yapmak, adlarına törenler düzenlemekle yetinmek değil, onları tanımak ve halkımıza tanıtmaktır. Onların mesajını özümleyebilirmek, kusak kuşak, dalga dalga yaşlılara ulaştırabilmektir.

O sanatın amacını şöyle anlatır: «Halkımızın, genel olarak da insan soyunun müşbet bilimler doğrutusundaki en bagimsiz koşullar içinde, en mutlu olmasını isteme çabası...» Dünya görüşü soruldu - fında da şöyle der: «Toplumcu bir yazar materyalist bir felsefeye sahiptir şüphesiz. Ama bu materyalizm diyalektik materyalizmdir.» Sanat sanat değildir çirki zorlasmis ve eskimis burjuva aildatmacilarina karşı da «Hangi türden olursa olsun, sanat eserinin, onu yaratan sanatçının fikri aşamasından gelen bir propaganda aracı olmamasına imkan var mı? Ben sadece tanım olmayı yeterli bulmüyorum.

Tanıklığı kalımlık de teorik hasat'ınmada kalmayıp, hayati insanlarla birlikte yaşamakla mümkünür. Türkiye sanatının Türkiye halklarıyla birlikte yaşamastını diyorum...» der.

Orhan Kemal, gerçekten de tüm hayatına ve tüm hayatına işçi sınıfının bilim ve öğretilerinden, işçi sınıfının dünya görüşünden kaynaklanan bu ilkeri uyguladı. Bu yüzden işçi sınıfına mal oldu, bu yüzden büyüktür.

Gezi ve tedavide bulunduğu Bolgaristan'da öldüğünde, cenaze-i Kapıkule sınır kapısından dostları, yoldaşları, ailesi tarafından alınıp İstanbul'a getirilirken, Babasak'de asfaltın demeneğinde bir işçi arabaya yaklaşıp elindeki çiçek demetini cenaze arabasına uzatmıştı. Demetin üzerindeki bant la sunlar yazılıydı:

«Biz işçiler, hatıran ölünde saygıyla eğiliriz.»

Eğer Türkiye işçi sınıfının kendii evladına, kendi savaş erine, yol dağına, her yazarına, her ozanına nasip olmıyan görkemli ağıtı bu oldu.

savaşı ve biryönel terör gün demes geller.

KURTULUŞ SOSYALİST DERGİ NE DİYOR?

ÜNCAK, göşist çizgilerin faşizm, egemen güçler, Türkiye koşulları çözümlenemeli konusundaki yanlışları, sadece, bu yanlışların çok açık seçim görüldüğü Dev Yol ve Dev Sol'la sınırlanlandırılmamalıdır. Kurtuluş Sosyalist Dergi etrafında toplanan görüşler de önemli ele alınmalıdır.

Bu dergi etrafında toplananlar 1971'deki THKP-C teorilerinin iflas ettiğini iddia ederek görüş bulunuyorlar. Ne var ki kendilerinin merkeze koynas ve «proletaryayı partisini yaratma» tutkusuna kapılmış olmaları, onları da kimi gerçekleri görmekten alıkoymuyor. Kurtuluş «sürekli devrim» teorisini leri sürenlere karşı gerçek ten aktif bir ideolojik savaş veriyor. Ancak, bu ideolojik savaşta onlardan bir adım öteye gitmekten başka birşey yapamıyor. Örneğin: «Artık günümüzde faşizmin sınıfsal muhtevası ve onun burjuvazinin açık diktatörlüğü olduğunu açık çıkması olmasın rağmen, birçokları hâli bunun anlamını yeterince kavramış değildir» (Kurtuluş sosyalist Dergi, Ekim 1977 Sayı 17, s. 47) diyor. Söz konusu etiklerini, açık faşist diktatörlük ile başka biçimler arasındaki ayrımı görememeleri suluyor. Faşizme karşı mücadelesinde proletaryanın devrimci taktiklerinin (sanık proletaryanın krizi devrimci taktikli varması gibi) proletaryanın birleşik cephesi, antifaşist halk cephesi olduğunu teslim ediyor. Ancak, Kurtuluş da proletaryanın politik örgütünü «yaratılmı» yanlışlığını saplanmış, işçi sınıfının politik örgütünü varlığını görmezden geliyor. Bunun sonucu olarak da antifaşist savaşım olanaklarını belirsiz bir tarihe, erteliyor, böylece de başkalarını «reformistlik» suçlarken, kendisi tam bir pasifizme ve özümüstüğe saplanıyor.

Kurtuluş Sosyalist Dergi etrafında toplanmış olanlar, ülkemizdeki egemen güçleri de Dev Yol'dan farklı ele alıyorlar. «Faşizm çağımızda, oligarşilerin sürekli bir devlet biçimi değildir, ama sürekli bir egilimdir. Belirli koşullar içerisinde daima faşist devlete geçişin çarelerini ararlar» (KSD, Ocak 77, s. 32)

Sonra devam ediyor: «Metropol ülkelerin dışında kalan her birleştirilmiş ülkelerde, metropol ülkeler-

de görülen finans kapital, finans oligarşisi yoktur. Onun yerine, ülkenin somutuna paralel, farklı bir oligarşik yapı vardır. Bu oligarşik genellekle emperyalist tekel-lerin işbirlikçisi büyük burjuvalarla, (işbirlikçi) tekelci burjuvalar, yarı feodal toprak ağalarının oluşur.»

Biraz ileride ise tam tersi leri sürülüyor: «Türkiye dahil tümürge, yani tümürge ülkelerin oligarşik devlet yapılarını karak teristliği de metropol ülkelerin oligarşik devletlerini karak teristliğine paraleldir...»

Gerî kalması ülkelerin oligarşileri finans-oligarşilere oranla faşizm eğilimine de daha fazla sahiptir.» (S.35)

Evet, Kurtuluş Dergisi etrafında toplanan arkadaşlar 1971 yenilişinden kendilerini ne göre dersler çıkarmışlar. «Sürekli faşizm» teorisinin yanlış olduğunu söylüyorlar. Ama bir de bakiyoruz faşizm bu kez de oligarşik devletin sürekli eğilimi oluyor.

Faşizm bir eğilim midir? Faşizm bir ve aynı devletin değişik görünümleri midir?

Bu yanlış devrimci proletaryayı, kentte ve köyde en geniş emekçi kesimlerini, tehlikeye karşı savaşması, faşistlerin iktidar olmalarına karşı harekete geçirmekten alıkoymak.

Komünite'ne çok sahip çıkan arkadaşlar, antifaşist satırları okumamışlar. Faşizmin bir eğilim olmadığını da öğrenmemişler.

Türkiye gibi ülkelerde finans - oligarşisinin bulunmadığı savına gelince. Koç grubunu, Sabancı'ları, Yaşar Holding'leri herhalde Türkiye'de değil de Patagonya'da yaşıyor sayıyorlar. Grantı Bankası - Koç Holding - OYAK bağlarını da Kurtuluş'un «oligarşi» teorisine ayak bağı olarak görüyorlar.

Böylece Kurtuluş, ilk başta Dev-Yol'dan, Dev-Sol'dan tümüyle ayrılan görüşlerine rağmen: gerek antifaşist savaşımını, varlığını kabul etmedikleri proletaryaya Partisi'nin oluşmasına, yaratılmasına emretiyerek, gerek sürekli faşizm teorisini reddetmekle birlikte, faşizmi oligarşinin sürekli bir eğilimi sayarak, «sürekli faşizm» teorisinin mahşup yandaşları oluyor.

Faşizm ve Türkiye egemen güçleri-faşizm ilişkisi konusunda bu dercede dercede yanlışlar, kaçınılmaz biçimde antifaşist savaşım yol ve yöntemlerini yanlışlığına yol açıyor. Gelecek yazılarda, asıl üzerinde duracağımız da, bu yanlışlar ve bunların teorileştirilmesidir.

FAŞİST TERÖR TÜM YURTTA YİNE KOL GEZİYOR

Kamburğu'na sıklıkla 14 kursun, İGD'li gençlerin Faşizme karşı kinini daha da bildi...

● Son günlerde artarak devam eden faşist saldırılar yer yer emniyet örgütlerinden ve devlet aygıtına sızdıran faşist kadrolardan büyük ölçüde destek buluyor.

DIYARBAKIR

Doğu'da terör yoğunlaştı

Diyarbakır'da, gerici, göven baskılar sıkıyönetim ilanıyla birlikte daha da yoğunlaştı. İşte bazı somut örnekler:

29 Nisan günü, Diyarba kır'daki Bank-Sen 9. Bölge temsilcileri polis tarafından basıldı. İçerde ne bulunduy- sa alındı ve iki kişi tutuk-landı. Dev-Maden-Sen, İGD ve DDKD de aynı şekilde arandı. İçerdekiler tutuklan- dı. 1 Mayıs gösterileri için Bitlis'e gitmek isteyen demokratlara çeşitli yöntem-lerle engel olundu.

Engel nahiyesi, 9 Nisan gün- nü, sabaha karşı 10 kadar helikopterin desteğinde as-

ceri birliklere kuşatıldı. 25 ilericil, demokrat, CHP'li, ge rekçisiz toplandı ve sıkıyö- netime götürüldü. 11 Nisan sabahı Diyarbakır Fen Fa- çültesini basan polis, hiçbir sus ögesi bulunamaması rağ- men, bir otobüs dolusu ileri- ci-devrimci öğrenciyi sıkı- yönetime götürürken aynı sa- atlerde Dağkapı alanında, tanklar, halka yönelik ver- mek için gösteri yapılar- ken,te, teyp-kaset satıcıların- da ne kadar kürçe türkü bandı varsa toplandı, satıl- lar tartaklandı, hakaret edic- li, gözaltına alındı. Hani il- çesinde ilericil öğretmenler, aralarında bir gardiyanın da bulunduğu ilericil bilinen ki- şilerin evleri arandı. Ergazi, Diçle, Lice köylerinde, İn- san Hakları Evrensel Bildir- gesindeki en temel hüküm- lere bile aykırı olarak, köy halkı meydanlara toplan- dı.

en büyük aşığılar ve ha- karetlere maruz bırakıldı. Er- kekler çirüçlük sokularak kadınlarla çekirtilirdi.

Yüzlerce arasından bu birkaç örnek, sıkı yönetimin altı Doğu iline yaygınlaştı- rılmasının gerçek amacını; bölgeye, bölge halkına yö- nelen faşist-göven baskılarını nasıl yoğunlaştırılmak istedi- ğini açıklıkla gösteriyor.

TRABZON

Faşist katiller korunuyor

Doç. Dr. Necdet Bulut'un katil komando Mithat Şim- çek'in yakalanmasında son- ra, Trabzon'da faaliyet gören bir faşist cinayet şebekesi da- ha ortaya çıkarılmaya ve MHP' nin 1970'de Zığana'da kurdu- ğu komando kampının yö-

neticilerinden Kürşat Kara- nis de bu şebekenin üyesi o- larak yakalanmıştır. Kürşat Karanis'in Trabzon'da oturan amcası Ahmet Rasim Kara- nis'in evinde yapılan arama- da uzun namlulu bir dürbün 10 tüfekle çeşitli silahlar ele geçirildi. Ancak, bu kişi de- illi yeteneksizliğinden serbest bırakıldı. Ahmet Rasim Ka- ranis, bu olaydan sonra An- kara'ya gitti. Bazı çevrelerde ilişki kurdu, daha sonra da Trabzon emniyetinin evin- de bulunan ve belki de pek çok cinayete kurbanımış o- lan silahları, «silah koleksi- yonu yapıyorum» diyerek geri aldı.

Öğrencilere polis tehdidi

Trabzon Kız Sağlık Koleji, bugüne kadar hiçbir olayın çıkmadığı, derslerin başa-

ryıla sürdürüldüğü bir eğitim kurumudur. Ne var ki, ülke- nin dört bir yanında olay çı- karmaya çabalayan faşist o- daklar, burada POL-BİR'li, MHP eğitilmiş polisler eliyle baskı kurmaya, karşıya ya- ratmaya çalışmaktadırlar.

1 Mayıs günü sabahı, o- kulda görevli öğretmenlerin bulunmamasından yararlan- nan bazı POL-BİR eğitilmiş polisler, bu Sağlık koleji- ni basarak kız öğrencilere şa- de- de arama bakanestiyi saldı- rdılar, uygunsuz sözler söyle- yip hakaret ettiler. Öğrenci- lerin topluca karşı koymala- rı üzerine çirkin davranışları- nı sürdürdükten çekinen bu sözde görevli okulu terkettiler. Daha sonra oku- la gelen okul Müdürlü, Emni- yet Müdürlü'ne giderek polis memurlarından bu yasa dışı ve çirkin davranışın hesabı- nın sorulmasını istedi. Ancak bu tür davranışların Trab- zon Valisi tarafından görmez- likten geldiği, bu yüzden görevlilerin hiçbir önlem a- lamadıkları bildiriliyor.

AKÇAABAT

TÖB-DER'e saldırılar

Trabzon'un Akçaabat ilçesi- nde 5 Mayıs günü TÖB-DER üyesi Rifat Çelikkas bir grup faşist saldırısına uğradı, ertesi gün TÖB-DER üyesi Gülbüz Ökta ve Ali Kemal Çelikk'e, aralarında Akçaab- at ÜGD başkanının da bu- lunduğu faşistler saldırırdılar. Saldırdıktan sonra ilçedeki demokratik örgütler, olayları protesto eden bir bildiri dağıttılar.

SAMSUN

Yeri bir K. Maraş mı ?

Faşist komando saldırıları, Samsun'da arızasız sür- rüyor. 5 Nisan günü bir ileri- cileri vuran komandolar, 7 Mayıs'ta da Eğitim Enstitü- sünden çıkarmakta olan ilericil-

TÖB-DER Şube Kongreleri sürüyor

TÖB-DER Şube kongreleri sü- rüyor. İç sayılarımızda ayrıntı olarak aktardığımız İstan- bul Şubesi Genel Kurulu olay- ları dışında, geçtiğimiz günlerde de, çeşitli bölgelerde TÖB-DER'li öğretmenler kongrelerini yapı- lıyor. Kongrelerde «Birlik kong- resisi isteminin ağırık kazandı- ğı görülüyor.

BALIKESİR Şube Kongresi 12 Mayıs'ta yapıldı. Seçimleri Birlik - Dayanışma - Demokrasi için Birlik ittifakının listesi 389 oy alarak ka- zandı. Aynı liste çıkararak Halkçı eği- timciler 284 oy, maooclar 61 oy, De- mokratik Merkeziyetçiler 18 oy aldı- lar.

Seçimler sonucunda yönetim ku- ruluna Biri Aksay, Adil Ekinli, Hü- nü Kartal, Cemalettin Beydoğan, Mu- zafer Kartal girdi.

BİGA TÖB-DER şube seçimlerini Birlik Dayanışma - Halkçı Eğitim - ler İttifakı aldı. Yönetim kuruluna Erdoğan Kızırmır, İsmet Görür, İhan Keçke, Tabir Yücel, Yusuf Ziya Ara seçildiler.

ÇORUM şubesi kongresi 5 Ma- yıs'ta yapıldı. Birlik Dayanışma, Halk- ı Eğitimciler, Demokrasi için Birlik gruplarının oluşturduğu Halkçı Dev-

rimci Birlik İttifakı 138 oyla seçime- ri k-yibetli. Çorum TÖB-DER seçime- rini 141 oyla Yurtsever Devrimci Öğ- retmen (Halkın Kurtuluşu) grubunun listesi kazandı. Devrimci Öğretmen (Dev-yol) grubu da 139 oy aldı. 25 oy alan demokratik merkezietçilerin ve 19 oy alan SGB eğitilmiş grubun Halkçı Devrimci Birlik ittifakının çağrılarına olumsuz yanıt vermeleri, seçimleri maoocların kazanmasına neden oldu.

SÜRMENE (Trabzon) TÖB-DER şube seçimlerini Birlik Dayanışma lis- tesini 35 oyla kazandı. Devrimci öğre- tmen grubunun listesi de 34 oy aldı. Kongreye katılarak yöneliminde bulunan Demokratik Merkeziyetçiler, her iki grubu da desteklediler ve seçimele- re katılmadılar.

URLA (İzmir) TÖB-DER kong- resisi 12 Mayıs'ta yapıldı. Seçimlere iki liste katıldı, Birlik Dayanışma listesi 86 oy alarak seçimi kazandı. Dev- rimci öğretmenler 41 oy aldılar. Yö- netim kuruluna Mehmet Akalin, Ah- met Yuvarlak, Süleyman Sever, Mu- stafa Kemal Oktay ve Salt Beyazıt se- çildiler.

SAPANCA TÖB-DER şubesi genel kurul seçimlerini Birlik Dayanışma grubu kazandı. Karşı liste çıkmadı. Genel yönetim kurulunun yaptığı gö-

rev bölümü sonunda başkanlığa Salih Savaş, başkanlığa Nurettin Ardic, Saymanlığa Yegitçin Göçmen, üye- liklere de M. Ali Yigit ve M. Faik Bos- tanoğlu getirildiler.

ÇAY (Ayton) TÖB-DER şube se- çimlerinde Genel Merkez in olağanüstü genel kurula girmesi kararı alındı. Ge- nel yönetim kuruluna Ahmet Bekir Mehmet Kekik, Selami Levent, Yal- dırım Feksel, Hüsnü Kökten seçildi- ler.

TİRE (İzmir) TÖB-DER seçime- rini Birlik Dayanışma ve Demokrasi için Birlik ittifakı, kongreye katılan 179 delegeden 134'ünün oylarını ala- rız kazandı. Yönetim Kuruluna Hü- seyini Özal, Cemil Yusavvas, M. Kemal Benk, Sabri Kaçar, Ekrem Güneş se- çildiler.

SALIRLI (Manisa) TÖB-DER kongresi Halkçı Eğitimciler-Demok- rasi için Birlik İttifakı 247 oyla ka- zandı. Tek başına liste çıkararak Birlik Dayanışma 235 oy aldı ve kongreyi az farkla kaybetti.

EREĞLİ (Zonguldak) şube kong- resisi 12 Mayıs'ta yapıldı. Seçimleri Devrimci Öğretmen grubu kazandı.

SAFRANOLU (Zonguldak) TÖB- DER şube kongresini de Devrimci Öğretmen grubu aldı.

Bursa'da provokasyon kol geziyor

Faşist güçlerin sıkıyönetim bölgesine dahil etmek için ellerinden gelen arşınlarına komadıkları Bursa'da, özellikle 28 Mart'tan bu yana provokasyonlar kol geziyor.

İGD'nin en militan, yiğit ve överilil üyelerinden Demir Yarışık'ın 28 Mart'ta faşist katillerce vurulmasının dan sonra, faşist saldırıların olay çıkarmadıkları tek gün geçmedi. 31 Mart günü faşist işgal altında bulunan Davutkağı semtinin de Kültür Derneği tarafından, üç işçi ağır yaralandı. 9

Nisan'da Eğitim Enstitüsü'nün açılmasıyla birlikte öğrencilerin yoğunlaştığı okula ele geçiremeceklerini anlatan faşistler, bu defa okulu kapatırmak için olay çıkarmaya başladılar. 27 Nisan günü İtalye semtinin de Eğitim Enstitüsü'ne gitmek için otobüs bekleyen beş ileric öğrenci faşistler tarafından kurşunlandı. 28 Nisan günü Telerik semtindeki bir kahve bir kabinde bir kılığında üç işçi katli katirından birisi. Senner Uzmanmaz ve Yaşar Özdemir adlı devrimci gençler

öldürüldü. Ertesi gün, iki öğrencinin cenazesi Bursa'daki tüm demokratik örgütlerin katılımıyla, antifa-gist bir protesto gösterisi biçiminde kaldırıldı.

4 Mayıs'ta Türkiye'nin Bursa'ya gelmesinden sonra, faşistler iyice azıtıldı. 9 Mayıs günü Bursa Eğitim Enstitüsü son sınıf öğrencisi İGD üyesi Aydın Kamburoğlu'nu iki kişilerin sıkığı 14 kurşunla katledildi. Olayı protesto etmek isteyen İGD'li-

ler polislerin coplarına hedef oldular, gözaltına alındılar. Aydın Kamburoğlu'nun öldürülmesinden birkaç saat sonra faşist katiller tabancalarıyla birlikte yakalandılar ve cinayeti planlı işlediklerini, Aydın Kamburoğlu'nu «Komünist olduğu için» öldürdüklerini itiraf ettiler. Aydın Kamburoğlu'nun cenazesi 10 Mayıs günü memleketi Mustafa Kemal Paşa'da kalabalık bir cenaze töreniyle topra-

ğa verildi.

Bursa'lı devrimciler, ilericiler, tezgahlanan oyunun çok iyi bilincinde olduklarını, devrimci moralierini bir an bile bozmadılar, daha kınıl ve daha bilinçli savaşçılarını bildiriyorlar. «Provakasyonlar karşısında serüvenliğe kapılmayacağız. Bireysel kişilerin gerçek çözüm olmadığını biliyoruz. Savaşımı yitirmesini sağlamak için mücadele etmeliyiz» diyorlar.

öğrencilerin üzerine ateş açtılar. Ateş açanların Seyid Ahmet Gültekin, Şükrü Özkan, Hasan Demirbaş, Hasan Osman, Şefik Yazgı ve Mahmut Yazıcı olduğu belirlendi. Ancak, faşist komandoların okudan çıkanlara ateş açmaları üzerine öğrenciler yeniden okula gitmek isteyince, bu defa da okuldaki mezvilemiş bulunan komandolar ateş etmeye başladılar. Jandarma olayları gücükle önlendi. Yapılan aramada iki faşist öğrencinin zehrinde silah bulundu. Asıl saldırıların ise, kimlikleri bildirildiği halde yakalanamadı.

MANISA

Faşist-maocu güçbirliği!

Manisa'da ilericilere saldırıda faşistlerle maocular yolları halindeler. Manisa Lisesi Müdürü yardımcısı Mehmet

Günlek, okula gitmek üzere evinden çıktığı sırada Akin Sağlık adını, 16 yaşında bir İGD üyesinin saldırısına uğradı ve kurşunla dört yerinden vuruldu. Daha önce Cumhuriyet-Gazetesi Manisa Muhabirini tehdit etmekten, Manisa CHP kadın kolları yönetim kurulu üyesi Dikri Çarık'ın arabasını yakmak ve benzeri suçlardan aranmakta olan İGD üyesi, faşist komando, İlerici Mehmet Günlek'e saldırıldıktan sonra, halkın yardımıyla, elinde silahıyla yakalandı.

Aynı günlerde, maocular İGD Manisa şubesi'nin baskın istedikleri ama püskürtüldüler. 11 Mayıs günü ise yirmi kişilik bir maocu çete iki İGD üyesine sokakta saldırı. Daha sonra dersleri verildi ve anadokları dilden cevaplarını aldılar.

Manisa'da maoculara İGD'li faşistlerle ilericilere saldırıda birbirlerini aramadıkları bildiriliyor.

Aydın Kamburoğlu, ilericiler arkadaşları tarafından toprağa verilirken...

SARUHANLI

Keyfi baskılar

Saruhanlı ilçesi'nin Halitpaşa bucağı jandarması tarafından komutanın bucağın halkı, özellikle de ilericiler köyleri üzerine keyfi baskılar uygulandı, bu baskıların 1 Mayıs öncesinde yoğunluk kazandı bildiriliyor.

BURDUR

Yasadışı baskılar

Burdur'da, ilericiler, yurtseverler üzerindeki antidemokratik yasadışı baskıların özellikle 1 Mayıs öncesinde bu yana artarak sürdüğü bildiriliyor.

Baskılar 1 Mayıs öncesinde İGD ve İKD yöneticileri üzerine yoğunlaşmıştı. İGD bünyesinde defalarca baskılmış, aranmış, ancak hiçbir suç ögesi bulunamamıştı. 1 Mayıs'a gidecek otobüslerin mazot alınmasını polis tarafından baskıyla engellendiği de önlüyordu. Aynı türden baskılar 1 Mayıs sonrasında da sürdü. Burdurlu ilericiler, yurtseverler her an izleniyor ve tehdit ediliyorlar.

SÖKE

Ortaklar'da faşistler azdı

Ortaklar'da faşistler azınlıklarını sürdürüyor. 25 faşist komando-

İZMİR

Maocular saldırıyor

Çeşitli maocu, serüvenci grupların Ege Üniversitesi'nde yarattıkları olaylardan sonra, 10 Mayıs'ta da, Halkın Kurtuluşu grubuna mensup 15 kişi, faşist komandoların yönetimini kullanarak, bir Belediye otobüsünün göğürünü silahla tehdit ettiler, aracı durdurdular. Aracın içinde bulunan MaGen 19 3. Bölge temsilci yardımcısı Sedat Özgüven'i kabza darbeleriyle yere düşüren adamların, Özgüveni çeşitli yerlerinden yaraladılar.

Olay üzerine, ilericiler sendikalarını, melek ve kitle örgütlerini, gençlik örgütlerini bulundukları 45 demokratik kuruluş yayınladıkları bildiride olayı kınadılar, maoculara Türkiye'nin bu tür davranışlarına, ortak hedefleri için ortak davranışları için ziddikertini bildirdiler.

İşçi sınıfının savaşçılarını, seslerini Cezaevlerinden de yükseltti...

Bergama Cezaevi'nde 1 Mayıs kutlandı

Bergama Kapalı Cezaevinde, gerici idarenin tüm anti-demokratik uygulamalarına ve baskılara rağmen, 1 MAYIS İşçi Bayramı, Cezaevi koşullarında coşkuyla bir şekilde kutlandı.

30 Nisan'da 1 MAYIS'a ilişkin bildiri tüm mahkûmlara dağıtıldı. Ertesi gün mahkûmların tamamına yakın bir kısmı cezaevinin bahçesinde toplandı. 1977 1

MAYIS'ında yaklaşık katledilen 36 yurtseverin anısına bir dakikalık saygı duruşundan sonra günün önemli belirlen konuşmalar yapıldı, şürlere okundu.

Böylece burjuvazinin baskı kurumları olan cezaevlerinin, kalın duvarları'nın dahi işçi sınıfının Savaş Yolundan yürüyümlerini sürdürmeyeceği bir kez daha kanıtlandı.

haftanın hatırlattığı...

1 Haziran dünya çocuklarıdır

DÜNYA Uluslararası Çocuk Yılı'nı yaşayor. 1 Haziran ise Uluslararası Çocuk günü... Birleşmiş Milletler ve UNESCO'nun 1979'u «Dünya Çocuk Yılı ilan etmesiyle, sosyalist ülkelerin, dünyanın dikkatini çocuklara ve çocuk sorunlarına çekmek için buca yıldır gösterdikleri çaba ürününi vermiş oldu.

Tüm ülkeler Çocuk Yılı'nı, Çocuk Günü'nü kutluyorlar ama, sosyalist ülkeler bir yana, kapitalist ülkelerde, bağımlı, yoksul ülkelerde çocukların büyük çoğunluğu yine aç, yine okulsuz, yine sağlık hizmetlerinden yoksun. Birleşmiş Milletler'in resmi rakamlarına göre, Dünya Çocuk Yılı'nda, dünyanın 1 Milyar 558 milyon 200 bin çocukundan 500 milyonu, yani üçte biri, açlık ve sefaletle karşı karşıya.

Böylece kapitalizmin çirkin yüzü bir kez daha görülüyor, iki yüzü olduğu bir kez daha ortaya çıkıyor: Dünya çocuk yılı için pahalı programlarla bayramlar, göstermeler kutlamalar düzenlenirken: çocuğun önemli değerleri nutuklar atılırken: çocuklar, açlık, sefaletle, geleceksizlikle, hatta ölüme mahkum ediliyor.

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu «Çocuk Hakları Bildirgesi»ni 1959 yılı Kasım ayında kabul etti. Aradan yirmi yıl geçti. Bildirge, tüm dünya çocuklarına, ırk, renk, cinsiyet, din, milliyet farkı gözetilmesiz eğitim hakları vaat ediyor, «insanlık kendisinde en iyi ne varsa, onu çocuklara vermelidir» diyor. Bu uluslararası belge tüm dünya çocuklarıyla ilgiliydi. Ama bugün, sadece sosyalist ülkeler, bildirgeyi gerçek anlamda hayata geçirmiş olmakla övünürler. Lenin, «En iyi ne varsa çocuklarıdır» demiş ve genç sosyalist devlet'in çocuk politikasını böylece ilkeleştirmişti. Bu ilke, bugün başta Sovyetler Birliği olmak üzere, sosyalist ülkelerde tüm yönleriyle uygulanıyor. Bugün Sovyetler ilke sistemine göre, orada çocuk mağazalarının, çocuk bakımevlerinin, çocuk sağlık kurumlarının, okulların, oyuncakçı dükkanlarının, çocuk giyiminin bolluğu ve yetkinliği karşısında şaşır, «Çocukları çok seviyorsunuz galiba» diye soracak olursanız, sokaktaki Sovyet vatandaşı gülmüşeyerek size şu cevabı verecektir, «Evet Sovyetler Birliği'nde bir tek ayrıcalıklı, sınıf vardır: Çocuklar...»

BİRKAC ÖĞRETİCİ VE ACI İSTATİSTİK

Bugün dünyada 500 milyon üstünde çocuk, açlıkla karşı karşıya. 1 milyar çocuk tam aç olmasa bile kötü beslenmenin pençesinde.

Kurak bölgelerde yaşayan 750 milyon çocuk, değil gıdaya, suya bile hasret.

Yoksul ülkelerdeki kentlerde 200 milyon çocuk, asgari yaşama koşullarına sahip olmayan küllüklerde, gecekondualarda yaşıyor.

Uluslararası Çalışma Örgütü'nün verilerine göre Heri denilen kapitalist ülkelerde 52 milyon çocuk 15 yaşından önce ölmüş bırakılmak ve çalışmak zorunda kalıyor. İtalya'nın bazı bölgelerinde çocukların yüzde 40'ü ilkokulu bile gitiremiyor. 8-14 yaş arası 1,5 milyon çocuk günde, 10-12 saat çalışıyor. «Kapitalizm cennet!» (!) ABD de, ülkenin en saygın dergilerinde, bir zavallı çocuk resmi

ve altında şu ilana sık sık rastlanabiliriz: «Martha (veya başka bir ad) hergese aç yatıyor». Her gece aç yatan Martha bir ABD vatandaşıdır ve bir dernek için yoluyla aç çocuklar için yardım istemektedir. Yine aynı ve benzer ilanlarda, açlığın kol gezdiği, özellikle çocukların açlık tehlikesiyle veya fişli açlık durumuyla karşı karşıya buldukları bölgeler azmıklıkla şöyle sıralanıyor: Apalaşlar, ABD'deki Latin Amerika kökenli çocuklar (bunlara Şikano da denir) Kızılderililer çocukları, Orta Amerika bölgesinin çocukları, ABD'nin Güneyindeki taşınmaz bölgelerin çocukları. Ve bu ilanlarda adı geçmeyen ama dünya kamuoyunun sefaletlerini çok iyi bildiği zenci çocuklar...

Yine, ileri denilen kapitalist ülkelerde, bugün çocukların, onları suçla, esrarekeşliğe, şiddete yönelten çok yoğun bir propaganda, bu propagandayı sürdüren çok etkin bir kitle haberleşme ağına sahip karşılarında bulduklarını, bu ülkelerin basın, aydınları, uzmanları kendi ağızlarıyla dile getiriyorlar. «Uslu çocuklar listesi» İngiltere'de, bir yolda 10-16 yaş arası 60 bin çocuk ağır suçları iş-

Dünyayı verelim çocuklara hiç değilse bir günlüğüne all pullu bir balon gibi verelim oynasınlar oynasınlar türküleri söyleyerek yollarında dünyayı çocuklara verelim kocaman bir elma gibi verelim sıcak bir ekmeğ somunu gibi

niç değilse bir günlüğüne doysunlar dünyayı çocuklara verelim bir günlük de olsa öğrensin dünya arkadaşlığı çocuklar dünyayı alacak elimizden ölümümüz ağaçlar dikcekler

NAZIM HİKMET

liyor. ABD suçlu çocuklarını ne yapacağını şaşırmiş durumda.

BİR KÜÇÜK KARŞILAŞTIRMA

Yoksul ülkelerin, emperyalizme bağımlı ülkelerin çocuklarının çoğunluğuna, beş yaşından sonra yaşama hakkı bile tanınmamışken; açlık ve kötü beslenme günlük kaderleriyken; okul, hekim, sağlık hizmeti, kültürel gelişme olanakları birer hayaliken; elleri denilen kapitalist ülkelerde bile milyonlarca çocuk açlık, bakımsızlık, okulsuzlukla, ilgisizlikle karşı karşıyayken; sosyalist ülkelerde sadece 1979 değil, her yıl çocuk yildir. Bu ülkelerde, çocuk gerçekçeten de ayrıcalıklı sınıflar. Açlık, eğitimsizlik, sağlık hizmetlerinden yoksunluk diye sorunların bulunmadığı sosyalist ülkelerin birinden. Sovyetler birliğinden verilecek bazı rakamlar küçük bir karşılaştırma açısından yararlı olabilir.

1 yaşından küçük ölüm oranı, dünyada binde 83, yoksul ülkelerde yer yer binde 200'ken, Sovyetler'de bu oran binde 8 civarındadır.

Ülkede, 13 milyon çocuğun bakıldığı 120 bin kreş ve anaokulu vardır. Bir tek çocuk bakımını için, bir yılda, kreşlerde 500 ruble ana okullarında 450 ruble harcanmaktadır. Bu masrafin yüzde 80'ini devlet üstlenmiştir. Ülkede, sadece çocuk için hastahane, poliklinik, dinlenme evleri vardır. Bunlarda sadece çocuklara alt 500 bin yatak bulunmaktadır. Çocukları perodik sağlık muayeneleri semt ve işyerleri bünyesinde, zorunlu ve aksatılmadan yapılır.

Okulsuz kalmak, okulu bırakmak, eğitim olanaklarından yararlanamamak gibi sorunlar bir yana, tüm çocuk ve gençler, şimdi 10 yıla çıkarılması bulunan bir zorunlu eğitim süresinden geçiyorler. Çocukların kültürel ve psikolojik gelişmeleri, çocuk kitaplıkları, çocuk tiyatrosu ve sinemaları, çocuklar için sanat kurumları, seçme bir çocuk eylebiyatı ile sağlanır.

Dünya Çocuk Yılı olduğu için, bu yıl 23 Nisan Çocuk Bayramı ülkemizde de oldukça parlak biçimde kutlandı, ilgi gördü. Pek çok öleme, sahne oldu.

Aneak Dünya Çocuk Yılı'nda, ülkemiz çocuklarının Çocuk Hakları Bildirgesinde öngörülen hakların asgarisine sahip bulduklarını bile söylemek güç.

SAVAŞ YOLU Haftalık Dergi
Sahibi: OYA BAYDAR
Yayıncı Müdürü: FAJİNSAN ÖZGÜR
İbrahim ARİK

● YCNETİM YERİ : 3. Beyler Eminsoy Işanı K.3 No: 304 - Kemeraltı - İZMİR ● BANKA HESAP NO. Y. Kred. Bankası Çemberlitaşı Şb. 1736-53 ● ABONE KOSUL-LARI: Yıllık 400 TL., 6 Aylık 200 TL., 3 Aylık 100 TL.

● İLAN KOŞULLARI: (1ç Sayfa)1 sütun cm 50 TL.
● DİZGİ: Doğruluk Mat. Tic. Köll. Şti. ● BASKI: S.S. 1.ükel - Gazetecilik ve Matbaacılık Gaz. Bulvarı No: 18 İZMİR ●